

Svenskans inflytande på folkspraks böjning: substantiv och adjektiv

Matias Quiroz

Magisteravhandling

Magisterprogrammet i nordiska språk och litteraturer

Nordiska språk

Humanistiska fakulteten

Helsingfors universitet

April 2022

Sammandrag

Fakultet: Humanistiska fakulteten.

Utbildningsprogram: Magisterprogrammet i nordiska språk och litteraturer.

Studieinriktning: Nordiska språk.

Författare: Matias Quiroz

Arbetets titel: Svenskans inflytande på folkspraks böjning: substantiv och adjektiv.

Arbetets art: Magisteravhandling.

Månad och år: April 2022.

Sidantal: 47

Nyckelord: svenska, folksprak, naturliga språk, konstgjorda språk, morfologi

Handledare: Sofie Henricson.

Förvaringsställe: Helsingfors universitets bibliotek, E-Thesis.

Övriga uppgifter:

Sammandrag:

Tämän tutkielman tavoitteena on esitellä miten keinokieli *folksprakin* eri varianttien substantiivi- ja adjektiivitaivutus toimii ja tutkia, jos ruotsin kieli on vaikuttanut folksprakin substantiivi- ja adjektiivitaivutukseen. Folksprak on niin kutsuttu alueellinen apukieli, jota kehitetään germaanisten kieltenpuhujien yhteiseksi kommunikaatiovälineeksi. Folksprakia kehitetään monen eri henkilöiden toimesta ja täten folksprakista on kehitetty monia eri vaihtoehtoisia variantteja.

Tutkielman aineisto on koottu *folksprak.org* -sivustolta löytyvistä kielioppikuvauksista ja -ehdotuksista siinä määrin, kun niitä on saatavilla. Tutkimuksessa käytettävien varianttien kielioppikuvauksissa ja -ehdotuksissa folksprakin eri varianttien kehittäjät esittelevät oman näkemyksensä siitä, millainen folksprakin pitäisi olla. Tässä tutkimuksessa keskitytään kuvauksissa ja ehdotuksissa esiteltäviin substantiivi- ja adjektiivitaivutuksiin.

Esittelen tutkielmassa jokaisen käytetyn variantin substantiivi- ja adjektiivitaivutuksen eri ominaisuudet, jonka jälkeen vertailen kyseisiä ominaisuuksia ruotsissa esiintyviin ominaisuuksiin. Adjektiivien taivutukseen liittyen vertailun kohteena on myös perifrastiset apusanat, joita käytetään joidenkin adjektiivien vertailumuotojen korvikkeena. Ominaisuuksissa keskeisimmät osat ovat taivutuspäätteiden kirjoitusasu ja käyttö, sekä ääntäminen siinä määrin, kun sitä pystyy aineiston perusteella vertailemaan. Vertailun tukena käytetään vertailutaulukoita, joissa ruotsin sekä folksprakin taivutusmuodot ovat vierekkäin.

Tutkielmassa ilmenee, että ruotsin ja folksprakin yhteys substantiivien ja adjektiivien taivutuksessa on vähäinen. Samankaltaisuuksia ruotsin ja folksprakin varianttien välillä löytyy, mutta samankaltaisuudet ovat pääosin pieniä. Folksprakin samankaltaisuudet kohdistuvat myös pääosin ruotsin harvinaisempiin taivutusmuotoihin, jolloin on oletettavissa, etteivät samankaltaisuudet todennäköisesti johdu ruotsin vaikutuksesta folksprakiin.

Poikkeuksena samankaltaisuuksiin on substantiivien genetiivimuodot, jotka ovat ruotsissa ja folksprakin varianteissa hyvin samankaltaisia ja ruotsin vaikutus folksprakiin on tässä suhteessa mahdollinen. Tutkielman laajuuden valossa ei voida kuitenkaan esittää varmoja johtopäätöksiä, sillä samankaltaisuuden ruotsin ja folksprakin välillä saattavat olla vain germaanisten kielten yhteisten ominaisuuksien ilmentymiä. Tämän takia jatkotutkimuksia, joissa tarkastellaan muiden germaanisten kielten vaikutusta folksprakiin, tarvitaan ruotsin ja folksprakin todellisen yhteyden määrittämiseksi.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Konstgjorda språk	4
2.1 Allmänt om konstgjorda språk	4
2.2 Folksprak och dess dialekter	5
2.3 Tidigare forskning	6
3 Böjning	8
3.1 Allmänt om substantiv- och adjektivböjning	8
3.2 Svenskans substantivböjning	9
3.2.1 Numerusböjning	10
3.2.2 Species- och kasusböjning	12
3.3 Svenskans adjektivböjning	14
3.3.1 Komparationsböjning	14
3.3.2 Kongruens- och kasusböjning	16
4 Material och metod	18
4.1 Material	18
4.2 Metod	18
5 Presentation av substantiv- och adjektivböjningen i folksprak	20
5.1 Substantivböjning i folkspraks dialekter	20
5.2 Adjektivböjning i folkspraks dialekter	24
6 Jämförelse mellan folksprak och svenska	28
6.1 Substantivböjning	28
6.1.1 Pluralisböjning	28
6.1.2 Genitivböjning	32
6.2 Adjektivböjning	33
6.2.1 Komparationsböjning och perifrastisk komparation	34
6.2.2 Andra böjningsformer	36
7 Sammanfattning av analysen	38
7.1 Likheter	38
7.2 Olikheter	39
8 Slutsatser och diskussion	41
Litteratur	44

Tabeller

Tabell 1. Pluralsuffix för svenska substantiv	10
Tabell 2. Bestämthets- och genitivsuffix för svenska substantiv	13
Tabell 3. Komparationsuffix och perifrastiska hjälpord för svenska adjektiv.....	15
Tabell 4. Kongruenssuffix för svenska adjektiv	16
Tabell 5. Folkspraks substantivböjningssuffix	20
Tabell 6. Folkspraks adjektivböjningssuffix och hjälpord för perifrastisk komparation	24
Tabell 7. Jämförelsetabell av svenska och en-kategorin i folksprak	29
Tabell 8. Jämförelsetabell av svenska och e-kategorin i folksprak	30
Tabell 9. Jämförelsetabell av genitivsuffix i svenska och folksprak.....	32
Tabell 10. Jämförelsetabell av adjektivens komparationsböjningsformer	34
Tabell 11. Jämförelsetabell av perifrastiska hjälpord	35
Tabell 12. Jämförelsetabell av adjektivens andra böjningsformer	36

1 Inledning

Under de senaste åren har populariteten för *konstgjorda språk*, alltså språk som någon har skapat medvetet, stigit. Man kan höra konstgjorda språk i tv-serier som Star Trek (*klingson*) och Game of Thrones (*dothraki, high valyrian*), och i filmer som Sagan om ringen (*quenya*) och Avatar (*na'vi*) (Okrent 2009, Peterson 2015). Det finns också ett ökande antal amatörspråkskonstruktörer som på nätet delar sina egna konstgjorda språk med andra konstruktörer (Okrent 2009: 285).

Även om det allt större intresset att utveckla konstgjorda språk är en relativt ny företeelse, har konstgjorda språk i sig en mycket lång historia. De konstgjorda språkens historia börjar på 1100-talet med Hildegard av Bingens *lingua ignota*, som anses vara det första konstgjorda språket även om det inte har dechiffrerats (Higley 2007: 21–22). Det finns också tiotals olika slags konstgjorda språk och försök att utveckla dem från 1500-talet till slutet av 1800-talet, såsom Isaac Newtons *universal language* från cirka 1661 och Joseph Schipfers *communicationssprache* från 1839 (Okrent 2009: 12–13, 298–302).

På slutet av 1800-talet ökade respekten för konstgjorda språk för första gången när Johann Martin Schleyer publicerade *volapük* som planerades som ett *lingua franca* för hela världen och var populärt en kort tid efter dess publicering år 1880 (Bodmer & Hogben 1944: 455). Snart efter det, 1887, publicerade L.L. Zamenhof sitt eget förslag till ett internationellt *lingua franca*, *esperanto*, som har blivit det mest framgångsrika konstgjorda språket med åtminstone 300 000 talare med olika nivåer av språkkunskaper (Wandel 2015). Esperantos popularitet ledde till en ny disciplin som kallas för *interlingvistik*.

Interlingvistik har varit en liten disciplin under åren och det finns olika tolkningar av vad disciplinen innehåller. Klaus Schubert (1989) presenterar fyra olika möjligheter. Den bredaste definitionen är att interlingvistik helt enkelt jämför olika språk (Schubert 1989: 14).

Interlingvistik kan också anses handla om att studera all kommunikation som sker mellan människor som har olika modersmål och hur språket utvecklas i interaktion mellan sådana människor (Schubert 1989: 12). Den tredje definitionen är att interlingvistiken studerar interpersonell kommunikation och språk som uppstår ur det, till exempel *pidginspråk* (Schubert 1989: 11). Den sista definitionen är den mest specifika och accepterade, nämligen att interlingvistiken studerar konstgjorda språk (Schubert 1989: 8, 16). Den sista definitionen

används även i den här avhandlingen. Denna definition reflekterar också det faktum att konstgjorda språk kan skapas för andra ändamål än internationell kommunikation. Konstgjorda språk kan skapas för fiktiva världar och för fiktiva kulturer eller för någon specifik, oftast lingvistisk, effekt (Peterson 2015: 21).

Esperantos inverkan på interlingvistikens ursprung och utveckling har varit stark och interlingvistiken har till största delen fokuserat på undersökningen av esperanto. Intresset för andra konstgjorda språk har trots allt ökat bland interlingvistikerna och nuförtiden finns det undersökningar av andra, mer specifika konstgjorda språk som *interslavic* och *beama* (t.ex. Merunka 2018, Schreyer & Adger 2021).

Även om intresset för konstgjorda språk och interlingvistik har ökat, är disciplinen fortfarande liten och det finns en stor mängd konstgjorda språk som inte har undersökts vetenskapligt. Därtill finns det endast få undersökningar som jämför hur naturliga språk har påverkat konstgjorda språk. Några sådana studier finns dock, till exempel Alan Reed Libers undersökningar om hur altaiska språk (2012) och uraliska språk (2013) påverkat konstgjorda språk, men undersökningarna har varit mycket allmänna och fokuserar inte på grammatik och morfologi utan mer på ordförråd.

I den här avhandlingen vill jag rikta interlingvistikens blick till ett konstgjort språk som inte undersökts tidigare, *folksprak*. *Folksprak* har utvecklats som ett gemensamt språk för talare av germanska språk på basis av germanska språk (Meyer 2014: 51). Ett av mina syften i denna avhandling är att presentera och dokumentera *folksprak* med dess varianter vetenskapligt. Jag fokuserar på tio varianter av *folksprak* som finns på folksprak.org och avgränsar studien till böjningen av substantiv och adjektiv. För att undvika missförstånd använder jag termen *folksprak* för att hänvisa till hela projektet för ett pangermanskt språk, även om olika utvecklare av detta språk har sina egna åsikter om vad det borde kallas.

Det andra syftet som undersökningen har är att öka vetskapen om naturliga språks påverkan på konstgjorda språk. Jag ska därför jämföra substantiv- och adjektivböjningar i svenska med motsvarande böjningar i *folksprak* för att se om svenskan kan ha påverkat *folksprak* på dessa grammatiska delområden. Avgränsningen till substantiv och adjektiv bygger på min kandidatavhandling (Quiroz 2020) där jag undersökte svenskans inflytande på regelbunden verbböjning i tre av *folkspraks* dialekter. Eftersom jag redan har granskat svenskans

inflytande vad gäller verb, är det en naturlig utveckling att i denna avhandling fortsätta med andra ordklasser. Beskrivningen av substantiv- och adjektivböjningen i folksprak baserar sig på de grammatikförslag som finns i folksprak.org, medan beskrivningen av svenskans substantiv- och adjektivböjning utgår ifrån *Svenska Akademiens grammatik* (SAG 1999), som är det mest omfattande och etablerade referensverket för svenskans grammatikbeskrivning.

Förutom att resonera kring om svenskan kan ha påverkat folkspraks substantiv- och/eller adjektivböjning syftar jag till att beskriva hur en eventuell påverkan har skett. Påverkan är möjlig eftersom alla varianter av folksprak har använt svenskan, ett germanskt språk, som ett av sina basisspråk. Undersökningen upplyser samtidigt om svenskan och folksprak samt mer allmänt om sambanden mellan naturliga och konstgjorda språk. Med avhandlingen siktar jag därmed till att börja fylla den lucka som den interlingvistiska forskningstraditionen har om folksprak över lag och mer specifikt om naturliga språks inflytande på konstgjorda språk.

I kapitel 2 går jag igenom de centrala teoretiska utgångspunkterna för avhandlingen. Först ger jag en bred översikt över konstgjorda språk och folksprak. Därefter presenterar jag tidigare forskning om konstgjorda språk. I kapitel 3 går jag igenom centrala frågor om böjning av substantiv och adjektiv, såväl allmänt som i svenskan. I kapitel 4 presenterar jag undersökningens material och den metod med vilken materialet analyseras. I kapitel 5 presenterar jag folkspraks substantiv- och adjektivböjningssystem samt mina tolkningar av dem. I kapitel 6 jämför jag folkspraks och svenskans böjningar och analyserar likheter och olikheter mellan dem. I kapitel 7 sammanfattar jag analysen och knyter ihop iakttagelserna kring den. I det sista kapitlet diskuterar jag vilka slutsatser det är möjligt att dra utifrån analysen samt ger förslag till hur undersökningen av detta ämne kunde fortsätta i framtiden.

2 Konstgjorda språk

I detta kapitel presenterar jag central bakgrundinformation till mitt ämne. Först går jag igenom de viktigaste frågorna kring konstgjorda språk i allmänhet (2.1) och folksprak (2.2) i synnerhet. Därefter tar jag upp de mest relevanta undersökningarna om konstgjorda språk och deras koppling till naturliga språk (2.3).

2.1 Allmänt om konstgjorda språk

För att kunna diskutera konstgjorda språk är det nödvändigt att definiera konstgjorda språk, deras historia och syfte. När man pratar om språk, avser man oftast *naturliga språk*, dvs. språk som har utvecklats spontant genom interaktion mellan människor (Peterson 2015: 19). Konstgjorda språk har i stället utvecklats medvetet av en eller flera personer i ett visst syfte (Schreyer & Adger 2021). Konstgjorda språk kan delas in i tre kategorier enligt det syfte de utvecklats för: *artistiska språk* (*Artlang*), som har utvecklats i något estetiskt eller fiktivt syfte, *planerade språk* (*Engelang*), som har utvecklats för någon specifik lingvistisk effekt, och *hjälpsspråk* (*Auxlang*), som har utvecklats för internationell kommunikation (Peterson 2015: 21). Hjälpsspråk kallas också för *internationella hjälpsspråk* och de skapas i syfte att vara så enkla så möjligt att använda och lära sig (Peterson 2015: 8).

Av de här tre kategorierna har de internationella hjälpsspråken fått mest vetenskaplig uppmärksamhet. Disciplinen som undersöker konstgjorda språk kallas traditionellt för *interlingvistik* och denna disciplin är till största delen intresserad av de internationella hjälpsspråken som är avsedda att användas globalt, till exempel esperanto (se t.ex. Schubert & Maxwell 1989). Det finns i alla fall också mera begränsade internationella hjälpsspråk, nämligen *regionala konstgjorda språk* (*zonal constructed languages*) som har skapats för att användas av en specifik grupp, oftast talare av någon specifik språkfamilj (Merunka 2018: 1). Exempel på regionala konstgjorda språk är *interslavic* och *buninos* som har utvecklats som lingua franca för talare av slaviska respektive uraliska språk (Arzamazov 2013; Merunka 2018). Den här avhandlingen behandlar *folksprak* som räknas som ett regionalt konstgjort språk för talare av germanska språk (Meyer 2014: 51).

Konstgjorda språk kan också kategoriseras i tre olika kategorier utifrån deras utvecklingsutgångspunkter. *A priori språk* baserar sig inte på språkliga element från redan existerande språk och med *a posteriori språk* är det tvärtom; de baserar sig på redan

existerande språkligt material, till exempel naturliga språk (Peterson 2015: 22). Internationella hjälpspråk är oftast a posteriori språk för de baserar sig på naturliga språk som folk redan kan (Blanke 1989: 67). Konstgjorda språk kan också ha element av både a priori och a posteriori språk, och sådana konstgjorda språk bildar den tredje kategorin (Blanke 1989: 67–68). Den tredje kategorin kan också delas in i två underkategorier; schematiska konstgjorda språk som till största delen är a posteriori språk men också har starka a priori -egenskaper, och naturalistiska konstgjorda språk som liknar naturliga språk väldigt mycket vad gäller ordförråd och morfologi (Blanke 1989: 68).

2.2 Folksprak och dess dialekter

Information om folksprak och dess utveckling är i dagens läge svårt att hitta. En stor del av folkspraks utveckling har gjorts på internet i olika forum och diskussionsplattformar men endast en liten del av dessa diskussioner har arkiverats. Folkspraks utveckling började 1995 och de allra viktigaste utvecklingsdiskussionerna fördes i en Yahoo-grupp (Meyer 2014: 51; Omniglot). Tyvärr har Yahoo-grupperna sedermera stängts och de ursprungliga utvecklingsdiskussionerna kan inte längre hittas. Det kan i alla fall antas att utvecklingen av folksprak fortfarande fortsätter i och med att det nyaste förslaget publicerats i augusti 2020 (folksprak.org).

Vi vet i alla fall att utvecklingen av folksprak har varit och fortsättningsvis är avsett att vara ett grupputvecklingsprojekt för att skapa ett gemensamt språk för talare av germanska språk (Meyer 2014: 51). Idén är att alla kan delta i utvecklingen av folksprak men en konsensus om hur folksprak exakt ska vara har inte uppnåtts bland utvecklarna av språket (Omniglot). Det finns i stället många olika förslag för folkspraks grammatik, fonologi, ordförråd o.s.v., och förslagen kallas för *dialekter* av folksprak hos folkspraks utvecklare (Omniglot). Det är osäkert hur många förslag det egentligen finns, men på folksprak.org är elva olika grammatiska förslag samlade.

För tillfället är den bästa resursen för folksprak troligtvis *folksprak.org*, där olika folkspraks dialekter och deras idéer har samlats. Folksprak.org fungerar som databas för olika aspekter av folksprak, från grammatik till ordförråd. Folksprak.org arkiverar de här aspekterna och syntetiserar dem till ett koherent förslag för folksprak, men tyvärr uppdateras webbsidorna

sällan och förslaget är till största del inte färdigt. Förslag till folkspraks grammatik uppladdas i alla fall där när nya förslag publiceras.

2.3 Tidigare forskning

Det finns inte många undersökningar eller mycket forskningslitteratur om konstgjorda språk i allmänhet och det finns inga undersökningar alls om folksprak (förutom min kandidatavhandling, Quiroz 2020). Historiskt sett har interlingvistiken varit intresserad specifikt av esperanto men på den senaste tiden har man börjat forska i konstgjorda språk mer generellt (Blanke 2015). Det finns inte någon undersökning där naturliga språks inflytande på konstgjorda språk har behandlats på djupet, men däremot finns det några undersökningar som granskar relationen mellan konstgjorda och naturliga språk.

Jag har tidigare undersökt sambandet mellan svenska och folksprak i min kandidatavhandling (Quiroz 2020). Eftersom det handlar om en kandidatavhandling är det inte den bästa undersökningen att använda som basis för den här avhandlingen, men det är den enda undersökningen som har gjorts av folksprak. I min kandidatavhandling (Quiroz 2020) undersökte jag hur svenskan har influerat den regelbundna verbböjningen i tre av folkspraks dialekter. Undersökningen visar att det finns några likheter mellan den regelbundna verbböjningen i svenska och folksprak, men sambandet är svagt (Quiroz 2020).

Alan Reed Liberts undersökningar om hur de altaiska språken (2012) och de uraliska språken (2013) har influerat internationella hjälpspråk är de närmaste riktiga vetenskapliga undersökningarna till den här avhandlingen. Liberts undersökningar är sinsemellan väldigt liknande; samma idé och metod står bakom båda studierna. Liberts metod är kvantitativ och han jämför en stor mängd olika internationella hjälpspråk med altaiska språk (2012) och uraliska språk (2013). Libert (2012, 2013) granskar både ordförråd och grammatik men största delen av det material som visas fokuserar på ord och dessa jämförelser stannar vid ytliga aspekter, till exempel ords stavning, och inte morfologiska aspekter som böjning. I alla fall kan Libert (2012, 2013) bevisa att både altaiska och uraliska språkfamiljer har haft en viss influens på några internationella hjälpspråk.

Jouko Lindstedt har undersökt esperantos ursprung och han jämför i sin artikel (2009) esperanto med ryska, polska, jiddisch och tyska i syfte att bevisa att esperanto hade sitt

ursprung som ett östeuropeiskt kontaktspråk. Lindstedt (2009) bevisar att det finns drag från många naturliga språk som var utbredda i Östeuropa i slutet av 1800-talet och att de påverkande språken historiskt influerat esperanto på ett sådant sätt att esperanto kan kallas för ett sorts kontaktspråk. Lindstedt (2009) fokuserar på ordförråd och de semantiska aspekterna av esperanto och de språk som påverkat esperanto men han går inte i detalj in på morfologi eller grammatik.

Federico Gobbo (2017) har tagit reda på om konstgjorda språk är enklare än naturliga språk. Gobbo (2017) jämför morfologiskt olika konstgjorda språk, med fokus på internationella hjälpspråk, och naturliga språk. Undersökningen visar att internationella hjälpspråk brukar ha enklare morfologi och att de ofta utelämnar vissa aspekter av naturliga språk, såsom allomorfer (Gobbo 2017: 43, 50). Gobbo (2017: 50) påpekar i alla fall att även om internationella hjälpspråk är enklare än naturliga språk, gäller det inte nödvändigtvis andra slags konstgjorda språk. Enkelheten betyder inte heller nödvändigtvis att språket är lätt att lära sig (Gobbo 2017: 50).

3 Böjning

I detta kapitel redovisar jag den information om ordböjning som behövs i denna avhandling. Först presenterar jag allmänna aspekter av substantiv- och adjektivböjning (3.1) och därefter fokuserar jag på svenskans substantivböjning (3.2). Vad gäller substantivböjningen i svenska presenterar jag numerusböjning först (3.2.1), därefter species- och kausböjningar (3.2.2). Därefter går jag igenom adjektivböjningen i svenska (3.3). För adjektivböjningen presenterar jag först komparationsböjning och perifrastisk komparation (3.3.1), därefter kongruens- och kausböjning (3.3.2).

3.1 Allmänt om substantiv- och adjektivböjning

Substantiv är en ordklass som innehåller ord som betecknar olika slags företeelser. Substantiven kan indelas i två kategorier: *konkreta* och *abstrakta*. Konkreta substantiv betecknar saker som finns på något sätt fysiskt, alltså artnamn, ämnesnamn och kollektiver. Abstrakta substantiv betecknar i sin tur icke-fysiska saker som egenskaper och handlingar. Substantiv kan också indelas i räknebara (*individuativa*) och icke-räknebara (*dividuativa*) substantiv. (Hultman 2003: 44–45.)

Substantiv kan böjas i olika kategorier som *genus*, *numerus*, *species* och *kasus* (Ojuskangas, Larjavaara, Miestamo & Ylikoski 2015: 125–132, 137–139). Böjningsformer markeras ofta med *affigering*, alltså med morfem som kommer före (*prefix*) eller efter (*suffix*) ordets stam (Dahl 2007: 215). Böjningen kan också markeras med förändring av stammen, vilket kallas för stamväxling (Dahl 2007: 216). Det finns även *suppletion* där ordet byter stam när det böjs, vilket till exempel gäller det svenska adjektivet *god-bättre-bäst* (Dahl 2007: 216–217). Ett eller flera av de här sätten att böja kan användas samtidigt för ett ord.

Genus betecknar ett slags indelning av substantiv. Vilken genusgrupp ett substantiv hör till anger hur det böjs, alltså vilka suffix eller motsvarande morfem eller processer som används för ordet när det böjs. Genus kan också visa vilka former som behöver användas när andra ord, som adjektiv, används i anknytning till substantiv. Genusgrupperna kallas i flera språk för feminina och maskulina samt neutrala, eller animata och inanimata; dock är indelningen arbiträr och har oftast inte någonting att göra med referentens egentliga kön eller huruvida referenten är levande eller inte. (Ojuskangas et al. 2015: 128–130.)

Numerus betecknar mängden av referenten, alltså den företeelse i verkligheten som substantivet hänvisar till. Numerus betecknar oftast om det finns en (*singularis*) eller flera (*pluralis*) referenter, men beroende på språket kan det även finnas substantiv med olika former för två (*dualis*), tre (*trialis*) eller några (*paukalis*) referenter. (Ojuskangas et al. 2015: 125–126.)

Species kallas ofta för bestämdhet och betecknar talarens kännedom om referenten. Det vill säga att när talarna känner igen referenten, eller om referenten är självklar, används bestämd form. Bestämdhet kan också anges med artiklar, pronomen eller ordföljd. Om referenten är okänd används obestämd form av ordet; oftast är det dock bestämdheten och inte obestämdheten som markeras. (Ojuskangas et al. 2015: 130–132.)

Kasus betecknar substantivets tillstånd i relation till andra delar av satsen. Kasus kan ange substantivets funktion i satsen eller dess rumsliga relation till andra referenter. Kasusformen kan alltså ange vad eller vem som är agenten och deltagaren av en aktion, eller ägarskap eller rymligt tillstånd. (Ojuskangas et al. 2015: 137–139.)

I kontrast till substantiv innehåller *adjektiv* ord som betecknar egenskaper eller tillstånd. Adjektiv hänvisar prototypiskt till andra ord och bestämmer dem. Adjektiv kan i princip böjas i samma kategorier som substantiv eftersom de ofta *kongruerar*, alltså böjs, enligt de grammatiska egenskaper deras huvudord har. Adjektiven kan till exempel ta olika former beroende på huvudordets genus eller numerus. (Hultman 2003: 76–77, 85.)

Adjektiv kan böjas på olika sätt. Adjektiv kan ha *komparationsformer*, som används för att jämföra graderna av olika egenskaper, som i *grön-grönare-grönast* (Hultman 2003: 83). De vanligaste komparationsformerna är *komparativ* som visar ett slags ökande egenskap i jämförelse med något annat, t.ex. *grönare*, och *superlativ* som visar ett slags absolut egenskap, t.ex. *grönast* (Crystal 2008: 91, 465). Komparation kan också göras med hjälp av perifrastiska hjälpord som *mer* och *mest* (Crystal 2008: 12). Därtill finns en komparationsform, *positiv*, som betecknar att ingen jämförelse görs, t.ex. *grön* (Crystal 465).

3.2 Svenskans substantivböjning

Svenska substantiv böjs i numerus, species och kasus, och hur böjningsformer förekommer beror på substantivets genus, alltså om ordet är utrum eller neutrum (SAG 1999: 62). Faktorer

som påverkar substantivets böjningssuffix är substantivets längd, ursprung och dess sista fonem eller stavelse (SAG 1999: 63–64, 79).

3.2.1 Numerusböjning

I svenskan delas substantiv traditionellt in i sju deklinationer enligt deras pluralsuffix och för flertalet substantiv beror pluralsuffixet på ordets genus och ordstammens fonotax (SAG 1999: 63). Jag presenterar i det följande de vanligaste definitioner och regler som gäller deklinationerna och deras indelning, men det måste påpekas att alla deklinationsregler har vissa undantag, även om dessa undantag inte diskuteras här (se t.ex. SAG 1999: 65, 67, 70). Att jag avgränsar framställningen till de vanligaste deklinationsmönstren motiveras av att det är osannolikt att det är undantagen som påverkar folkspraks böjning, eftersom konstgjorda språk i regel är avsedda att vara regelbundna och lätta att lära sig. Det finns också numerusböjningsformer som inte följer deklinationer men de är väldigt få, ovanliga och oftast värdeladdade (SAG 1999: 81–83). De presenteras inte heller här på grund av att de är ovanliga och det är osannolikt att de har inverkat på folkspraks böjning.

I tabell 1 listas de sju substantivdeklinationerna som SAG (1999) presenterar. I tabellen anges deklinationernas pluralsuffix och efter tabellen förklarar jag närmare vilka slags substantiv som ingår i deklinationerna.

Tabell 1. Pluralsuffix för svenska substantiv

1. Deklination	2. Deklination	3. Deklination	4. Deklination	5. Deklination	6. Deklination	7. Deklination
-or	-ar	-er	-r	-n	-	-s

Substantiv i den första deklinationen är utrala och slutar oftast på *-a*, som ofta är obetonad. Den första deklinationens pluralsuffix är *-or* och cirka 8 % av svenska substantiv hör till den. Den andra deklinationens pluralsuffix är *-ar* och den innehåller de flesta utrala substantiv som är enstaviga och slutar på konsonant eller flerstaviga substantiv som slutar på ett obetonat *-e* eller *-el*, *-en*, eller *-er*. Det finns också en del enstaviga ord som slutar på vokal som hör till andra deklinationen, till exempel *bro* och *sjö*. Substantiv med avledningssuffixen *-(l)ing*, *-(n)ing*, *-is*, *-dom*, *-lek* eller *-e* hör också till andra deklinationen. Stammen förändras och vokalen faller bort i andra deklinationen om stammen slutar på ett obetonat *-e* eller en

obetonad stavelse som slutar på *-l*, *-r* eller *-n*. Cirka 20 % av de svenska substantiven hör till den andra deklinationen. (SAG 1999: 64–67.)

Den tredje deklinationen är den största med cirka 30 % av svenska substantiv som hör till den. Dess pluralsuffix är *-er* och både utrala och neutrala substantiv ingår i den. Till tredje deklinationen hör många flerstaviga utrala substantiv som har betoning på sista stavelsen och slutar på konsonant eller lång vokal. Andra typer av substantiv som ingår i tredje deklinationen är några enstaviga utrala substantiv som slutar på konsonant, lång vokal eller obetonad *-el*, *-er* eller *-en*. Några avledda utrala substantiv med vissa huvudbetonade avledningssuffix, till exempel *-ad*, *-ion*, *-ism* och *-sof*, och utrala substantiv med suffixen *-or*, *-het*, *-skap*, *-nad* eller *-d* (*-t/-dd*) hör till tredje deklinationen. Det finns också neutrala substantiv som böjs enligt tredje deklinationen. Några flerstaviga neutrala substantiv som slutar på en betnad vokal, till exempel ord som slutar på *-eri*, hör likväl till tredje deklinationen, vilket även gäller de flerstaviga substantiv som slutar på *-ium*. De neutrala enstaviga substantiv som normalt används dividuativt hör även de till tredje deklinationen. (SAG 1999: 69–72.)

För en del av tredje deklinationens substantiv förändras stammen i pluralis, till exempel gäller detta några utrala lånord och ord som slutar på betnad *-um*, *-us* eller *-a*, där slutet av stammen faller bort. Den obetonade vokalen faller också bort på ord som slutar på *-el*, *-er* eller *-en*. Det finns även en beaktansvärd grupp av substantiv i tredje deklinationen som går genom vokalväxling när de böjs i pluralis, där *a*, *å* och *o* byts till respektive *ä*, *ä* och *ö*. För några av tredje deklinationens substantiv förlängs den finala konsonanten och därtill förkortas den föregående vokalen också i pluralis, till exempel *rot* – *rötter*. (SAG 1999: 70–72.)

Den fjärde deklinationens pluralsuffix är *-r* och nästan alla substantiv i denna deklination är utrala. Vissa enstaviga substantiv som slutar på en lång vokal samt de avledda utrala substantiven, som slutar med avledningssuffixen *-else* eller *-arie*, böjs enligt fjärde deklinationen. Det finns också vissa stammar som slutar på ett obetonat *-e*, i synnerhet *-ie* eller *-je*, eller på andra obetonade vokaler, särskilt *-u* eller *-o*, som hör till fjärde deklinationen. Bara 2 % av substantiven hör till den fjärde deklinationen. (SAG 1999: 75.)

Till den femte deklinationen hör cirka 4 % av de svenska substantiven. Femte deklinationens substantiv är neutrala och slutar på vokal. Vokalen kan vara obetonad eller ibland lång om

rotmorfemet är enstavigt. Några flerstaviga substantiv som slutar på en lång vokal och substantiv som har avledda neutrala suffix *-ande*, *-ende*, *-e* eller *-sle* hör också till femte deklinationen. Femte deklinationens pluralsuffix är *-n*. (SAG 1999: 76–77.)

Den sjätte deklinationen har inte ett pluralsuffix och cirka 20 % av de svenska substantiven hör till den. De flesta av sjätte deklinationens substantiv är neutrala men det finns också en del utrala substantiv. De flesta neutrala substantivrötter som slutar på konsonant hör till sjätte deklinationen och detta gäller även de substantiv som slutar på avledningssuffixen *-men*, *-mang*, *-skop*, *-gram*, *-tek*, *-at*, *-skap*, *-are*, *-ande* eller *-(ik)er*. Några utrala substantiv som slutar på *-er* räknas till sjätte deklinationen. Det finns också enstaka utrala substantiv, som räknas till sjätte deklinationen, vars vokal växlas i pluralis men som inte tar något pluralsuffix. (SAG 1999: 77–78.)

Substantiv som hör till den sista deklinationen, alltså sjunde deklinationen, tar suffixet *-s* i pluralis. Sjunde deklinationen är den minsta deklinationen med under 1 % av de svenska substantiven. De substantiv som räknas till sjunde deklinationen är nya lånord, till exempel från engelskan, som inte har assimilerats helt i svenskans fonotaktiska mall. Dessa lånord kan ha en stamstruktur som inte passar in i de andra deklinationerna eller också kan de ha en betydelse som sällan används i singularis. En kuriositet för substantiv i sjunde deklinationen är att deras bestämningsböjning är oregelbunden. Suffixet *-na* används om det finns en alternativ böjning för stammen, medan *-en* används om orden med suffixet *-s* tolkas som ett rotord utan pluralsuffix, alltså som ett substantiv i sjätte deklinationen. Annars har substantiv i sjunde deklinationen inget bestämningsuffix. (SAG 1999: 79–81.)

3.2.2 Species- och kasusböjning

I svenskan böjs substantiv i species, dvs. enligt bestämdhet. De bestämda formerna visar att substantivet är unikt identifierbart alltså att det är semantiskt definit. Substantivets bestämdhetssuffix beror på substantivets genus och numerus, och det står i singularis efter ordstammen och i pluralis efter pluralsuffix. (SAG 1999: 96.) I det följande går jag igenom de viktigaste sätten att böja substantiv på och tar inte upp undantag, eftersom deras inflytande på folksprak är osannolikt.

I tabell 2 presenteras de svenska substantivens bestämdhets- och kasussuffix. Först i tabellen står bestämdhetssuffixen i singularis, därefter i pluralis och till sist i det enda kasussuffixet,

dvs. genitiv. De suffix som har varianter står i tabellen i vanlighetsordning. Användningen av suffix och deras varianter, samt vilka substantiv som tar vilka suffix, förklaras efter tabellen.

Tabell 2. Bestämthets- och genitivsuffix för svenska substantiv

Species: Singularis utrum	Species: Singularis neutrum	Species: Pluralis 1.–4. deklination	Species: Pluralis 5. deklination	Species: Pluralis 6. deklination	Species: Pluralis 7. deklination	Kasus: Genitiv
-n, -en, -	-et, -t	-na	-a	-en, -na	-en	-s, -

Utrala substantiv tar oftast bestämdhetssuffixet *-n* eller *-en* i singularis. Det finns också några utrala substantiv som inte alls tar bestämdhetssuffix i singularis. Utrala substantiv tar suffixet *-n* om de slutar på en betonad lång vokal, på en obetonad kort vokal eller på obetonad *-el* eller *-er*. Substantiv som slutar på andra obetonade vokaler och *r*, och vissa substantiv som slutar på andra obetonade vokaler och *l*, tar också suffixet *-n*. Däremot tar vissa substantiv som slutar på obetonad vokal och *l* suffixet *-en*. Suffixet *-en* används också oftast när substantivet slutar på konsonant men några substantiv som slutar på obetonad *-en* och substantiv som slutar på obetonad *-an* tar inte alls bestämdhetssuffix i singularis. Det finns också vissa andra substantiv, som oftast har ett latinskt eller grekiskt ursprung, som inte tar något bestämdhetssuffix. (SAG 1999: 96–98.)

Neutrala substantiv tar bestämdhetssuffixet *-et* eller *-t* i singularis. Neutrala substantiv tar oftast suffixet *-et* om de slutar på en lång vokal eller på konsonant. Om substantivets stam slutar på vokal som följs av *-um*, faller *-um* oftast bort framför bestämdhetssuffix. Vissa substantiv som slutar med konsonant som följs av *-um* bevarar *-um* i bestämd form. Sådana substantiv kan stå i bestämd form utan suffix eller så kan de ta bestämdhetssuffixet *-et*. Neutrala substantiv som slutar på *-el*, *-er* eller *-en* tar också suffixet *-et*, men då faller *-e* bort från stammen förutom för sådana substantiv som på sverigesvenska uttalas med accent 2. Om ett neutralt substantiv däremot slutar på en kort vokal, tar det suffixet *-t*. (SAG 1999: 100–101.)

Bestämdhetssuffix i pluralis beror till största del på substantivets pluralisböjningsdeklination. Pluralisformerna som inte följer deklinationernas pluralisböjningsmönster tar inget

bestämthetssuffix. Substantiven i första, andra, tredje och fjärde deklinationerna tar bestämthetssuffixet *-na* i pluralis och substantiven i femte deklinationen tar suffixet *-a*. I sjunde deklinationen används suffixet *-en* om stammen är enstavig och med vissa flerstaviga stammar, annars undviks användning av sjunde deklinationens substantiv där bestämd form i pluralis behövs. (SAG 1999: 101–103.)

Bestämthetssuffix för substantiv i sjätte deklinationen är *-en* eller *-na*. Suffixet *-na* används om substantivet är uttralt och det slutar på *-er*, *-ande* eller *-are*. Med *-are* faller den sista vokalen *e* också bort. Om femte deklinationens substantiv slutar på en obetonad vokal och *r* i pluralis kan antingen *-na* eller *-en* användas. Om *-en* används, faller substantivets avslutande obetonade vokal *e* bort framför suffixet. Alla andra substantiv i femte deklinationen använder bestämthetssuffixet *-en* i pluralis; om stammen slutar på obetonad *-el* eller *-en* faller obetonade *e* dock igen bort. (SAG 1999: 101–102.)

Förutom pluralis och species böjs svenska substantiv även i kasus. Nuförtiden används bara en kasusform, genitiv; andra kasusformer har dock använts tidigare. Tekniskt sett har svenskan två kasus men det så kallade grundkasuset står omarkerat och används när genitiv inte används. Genitiv, som i första hand markerar någon form av ägande, har suffixet *-s* som används med nästan alla substantiv och stammar, och detta suffix kommer sist efter pluralis- och bestämthetssuffixen. Om stammen redan slutar på *-s*, assimileras genitiv *-s* och då har substantiven inte ett synligt genitivsuffix. (SAG 1999: 112–113.)

3.3 Svenskans adjektivböjning

Det vanligaste sättet att böja svenska adjektiv på är komparation, som också kan göras med perifrastiska hjälpord. Svenska adjektiv kongruerar även enligt sina huvudord och har olika böjningsformer för att visa kongruensen. Mer sällan kan svenska adjektiv också böjas enligt kasus. (SAG 1999: 195.)

3.3.1 Komparationsböjning

Svenska adjektiv kan delas in i två deklinationer enligt deras suffix och det finns också adjektiv som inte går in i de här två deklinationerna (SAG 1999: 196). Några av adjektiven kompareras med hjälp av hjälpord, s.k. perifrastisk komparation, och några adjektiv har begränsad komparationsböjning eller saknar det helt (SAG 1999: 196). Jag fokuserar på de

vanligaste sätten att komparera adjektiv, alltså på komparationsböjningsformerna och på adjektiv som kompareras med perifrastiska hjälpord.

I tabell 3 presenteras svenska adjektivs komparationssuffix och perifrastiska hjälpord som används med några adjektiv för att jämföra dem. Adjektivdeklinationer och adjektiv som använder perifrastisk komparation förklaras närmare efter tabellen.

Tabell 3. Komparationssuffix och perifrastiska hjälpord för svenska adjektiv

	Komparativ	Superlativ
1. deklinationen	-are	-ast
2. deklinationen	-re	-st
Perifrastiska hjälpord	mer(a)	mest

De flesta svenska adjektiv hör till den första deklinationen och nya adjektiv som kommer in i svenskan följer den deklinationen om de kan ta komparationsformer. Adjektiv i den första deklinationen tar suffixet *-are* i komparativ och *-ast* i superlativ. För adjektiv som slutar på obetonad *-el*, *-en* eller *-er* faller den obetonade vokalen *e* bort före komparationssuffixet. Om adjektivet i stället slutar på obetonat *-a*, assimileras det obetonade *a* med komparationssuffixens *a*. Adjektiv som har alternativa komparationsformer böjs oftast enligt den första deklinationen. (SAG 1999: 197–198.)

Till den andra deklinationen hör några enstaviga adjektiv och de tar suffixet *-re* i komparativ och *-st* i superlativ. Största delen av adjektiven i den andra deklinationen växlar sina vokaler i komparativ och superlativ; *u* i positivformen växlas till *y*, *å* till *ä* och *o* till *ö*. För några adjektiv förändras därtill vokallängden i olika komparationsformer. Adjektiv med begränsad komparationsböjning tenderar i övrigt att böjas enligt den andra deklinationen. (SAG 1999: 198–199.)

Svenska adjektiv kan också kompareras perifrastiskt med hjälp av hjälpordet *mera* i komparativ och *mest* i superlativ. Perifrastisk komparation är ett alternativ för vissa adjektiv men för andra adjektiv är användningen av perifrastisk komparation obligatorisk. Adjektiv som har suffixen *-(a)nde*, *-ende* eller *-ad* kan inte kongruensböjas och adjektiv som slutar på *-lik* och *-värd* har obligatorisk perifrastisk komparation. Adjektiv som slutar på *-isk* tar oftast

perifrastisk komparation men kan också kompareras med suffix. Däremot kan sammansatta adjektiv och avledda adjektiv som fungerar fonologiskt som sammansättningar eller har huvudbetoningen på suffixet kompareras med antingen suffix eller perifrastiska hjälpord. Andra avledda, enkla, enstaviga eller tvåstaviga adjektiv som slutar på obetonad *-el* eller *-er*, kan kompareras perifrastiskt men oftast tar de suffixkomparation. Andra deklinationens adjektiv tar nästan aldrig perifrastisk komparation. (SAG 1999: 195, 200–201.)

3.3.2 Kongruens- och kasusböjning

Svenska adjektiv böjs i kongruens, alltså enligt species, numerus och genus av det huvudord som adjektivet refererar till. Adjektiv i positiv har fyra olika kongruensformer och i superlativ två. Adjektiv i komparativ har inga kongruensformer. (SAG 1999: 152, 208–209.)

I tabell 4 listas kongruenssuffixen för svenska adjektiv. Komparativkolumnen står tom för att visa att svenska adjektiv inte kongruerar i komparativ. De andra suffixen och deras användning förklaras närmare efter tabellen.

Tabell 4. Kongruenssuffix för svenska adjektiv

	Positiv	Komparativ	Superlativ
Obestämd utrum singularis	-	-	-
Obestämd neutrum singularis	-t	-	-
Bestämd	-a/-e	-	-a/-e
Bestämd singularis maskulinum	-e	-	-e
Pluralis	-a/-e	-	-

Adjektivens kongruenssuffix indelas i två kategorier: *-a/-e* och *-t* med varianter. Suffixet *-a* används med adjektiv i positiv för att visa på pluralis och bestämdhet. Suffixvarianten *-a* förekommer med de flesta adjektiv, medan suffixvarianten *-e* används i pluralis och bestämda adjektiv om de slutar på *-ad* eller om de är superlativa attribut i den första deklinationen (*-ast*). Om adjektivet slutar på obetonat *-el*, *-en* eller *-er*, faller den obetonade vokalen *e* bort när suffixet *-a* eller *-e* används. För adjektiv som slutar på ett långt [*m*] dubbeltecknas bokstaven *m* när det står mellan vokaler. (SAG 1999: 209–210.)

Kongruenssuffixet *-t* används när adjektivet syftar till ett huvudord i obestämd singularis neutrum och det används endast med positiv. Även om suffixet inte har egentliga varianter,

finns det viss variation i hur suffixet förekommer. Om adjektivets stam slutar på [t] eller [d], assimileras det med suffixet *-t* och assimilationen visas i stavningen. De tonande obstruenterna assimileras i slutet av stammen men detta visas inte i stavningen. Stamslutande kort *r* assimileras också med suffixet *-t* till en retroflex. I enstaviga adjektiv som slutar på en vokal eller på en lång vokal och dental konsonant, förkortas vokalen och slutkonsonanten förlängs. Om adjektivet slutar på obetonad *-en*, faller *n* bort före suffixet. Den sista konsonanten kan också falla bort om adjektivets stam slutar på två eller flera konsonanter när suffixet *-t* används. (SAG 1999: 210–211.)

Det finns några adjektiv som inte följer de ovannämnda reglerna, såsom adjektiv som är helt oböjliga. Oböjliga adjektiv slutar på obetonad vokal eller på obetonad slutstavelse som slutar på *-s*. De kan också sluta på ett sammansättningsled som inte är en adjektivstam (t.ex. *-vis*, som i *delvis*). Det finns också adjektiv som i övrigt böjs enligt kongruens men utan form för obestämd neutrum singularis. Till dessa hör flerstaviga adjektiv som har betoning på sista stavelsen och slutar på en lång vokal eller på en lång vokal och [d]. Det finns också andra enstaka adjektiv utan obestämd form neutrum singularis, till exempel *rädd* och *flat*. (SAG 1999: 214–216.)

Svenska adjektiv kan också i vissa situationer kongruera enligt huvudordets genus. Svenska adjektiv kan alltså ta suffixet *-e* i stället för *-a* för att ange referentens manliga kön. Suffixet *-e* kan också användas i andra situationer; till exempel när adjektivet står självständigt utan substantiv eller motsvarande, tar adjektivet suffixet *-e* för att referera till någonting i allmänhet. Det maskulina suffixet används därtill i några formella och lexikaliserade situationer, och före substantiv som slutar på *-are* eller före yrkesorden om referenten är könsneutral. (SAG 1999: 227–228.)

Adjektiv kan i specifika situationer också böjas i en kasusform, genitiv. Adjektivets genitivsuffix är *-s* och dess användning följer samma fonologiska regler som substantivets genitivsuffix. Adjektiv tar genitivformen när adjektivfrasen står sist i en nominalfras. Nominalfrasen kan ha utelämnat sitt huvudord eller så kan det handla om en lexikaliserad nominalfras med egennamn, till exempel med namn av monarker. (SAG 1999: 112–113, 230–231.)

4 Material och metod

I detta kapitel beskriver jag materialet och metoden jag använder i analysen.

Materialpresentationen (4.1) kommer först, därefter presenterar jag metoden (4.2).

4.1 Material

Undersökningen utgår ifrån de olika förslag till folkspraks grammatik som har länkats till eller laddats upp på webbplatsen folksprak.org. Hösten 2021 fanns det elva sådana propositioner på folksprak.org. Webbplatsen har också en samling av ortografiska, grammatiska, fonologiska och lexikala drag som har samlats utifrån propositionerna. Tio av propositionerna används för analysen: Christian H. Skovs *Folkspraak* (2003), Ingmar Roerdinkholders *Middelsprake* (2004), Travis Bemanns *De Tviskengermaanske Spraak* (2005), också kallat för *intergermania*, David Parkes *Folkspråk* (2006) och *Frenkisch* (2011), Daan Goedkoops *Folkspraak* (2009), Stephan Schneiners *Sprak* (2012), Cláudio Rinaldis *Runisk* (2017), Bobby Morris *Folkspråk* (2020) samt pseudonymen Wordwulfs *Folksprak* (2020). Den elfte propositionen, Chapmans *Nordien* (2007), används inte i den här analysen eftersom länken till propositionen inte längre fungerar på folksprak.org och jag inte har hittat propositionen på annat håll. Jag använder inte heller samlingen av grammatiska översikter som finns på folksprak.org eftersom det endast är en översikt av grammatiska egenskaper som även ingår i de primära propositionerna och även eftersom samlingen inte är färdig.

Alla propositioner för folkspraks grammatik har använt germanska språk som sina basisspråk men de har ändå olika utgångspunkter. Författarna har försökt skapa folksprak som ett mycket enkelt språk, men har dock inkluderat vissa oregelbundna egenskaper i folkspraks dialekter. Oregelbundenheterna kan gälla böjningen av enstaka ord, som till exempel verbet *vare* i Wordwulfs (2020: 2) *folksprak*, eller så kan det finnas många oregelbundenheter för att bevara basisspråkens naturlighet, vilket till exempel gäller Parkes dialekter. Parke (2011: 2) använder också andra basisspråk som ryska och franska i *frenkisch*. De olika utgångspunkterna ger folkspraks dialekter en viss mångsidighet även om de har skapats för samma ändamål på basis av (till största del) samma språk.

4.2 Metod

Jag analyserar folkspraks böjning med scheman som skapas utifrån grammatikförslagen för folksprak. Metoden bygger på samma tillvägagångssätt som jag använde i min

kandidatavhandling, där jag jämförde den regelbundna verbböjningen i svenska och tre dialekter av folksprak (Quiroz 2020). Schemana byggs upp utifrån det som står i grammatikförslagen, men i de fall då förslagen är oklart beskrivna drar jag slutsatser utifrån förklaringarna och extrapolerar information för scheman. I scheman över substantiv- och adjektivböjningssuffixen i folkspraks olika dialekter visas och kategoriseras dessa enligt deras användning, till exempel hur substantivens possessivsuffix ser ut i olika dialekter. I schemana kategoriseras och kombineras olika dialekters suffix om stora och relevanta likheter finns.

Schemana om folksprak jämförs med svenskans substantiv- och adjektivböjning som baserar sig på beskrivningar i *Svenska Akademiens grammatik*. I jämförelseschemana står suffixen från folksprak och svenska sida vid sida. Jämförelsen mellan böjningssuffixen visar vilka likheter det finns mellan böjningsformerna i svenska och folksprak, om sådana finns. Jag är ute efter eventuella likheter i suffixformer och -användning. Vad gäller suffixformer fokuserar jag på skriftformen och tar upp uttal enbart då det är speciellt relevant. Detta fokus grundar sig på att många av förslagen inte betonar uttalet i grammatikbeskrivningarna och uttalet av suffixen är därmed ibland oklart. Eventuella likheter söks separat för substantiv och adjektiv. Svenskans inflytande över folkspraks böjning kan konstateras vara möjligt om det finns likheter i suffixens former och användning med substantiv och adjektiv, och om likadana likheter observeras i många eller alla dialekter av folksprak.

5 Presentation av substantiv- och adjektivböjningen i folksprak

I detta kapitel går jag igenom förslagen till folkspraks grammatik vad gäller böjningen av substantiv och adjektiv. Jag presenterar därmed de egenskaper jag studerar i analysdelen. Jag går igenom alla förslag var för sig, först med fokus på substantivböjning (5.1) och därefter med fokus på adjektivböjning (5.2).

5.1 Substantivböjning i folkspraks dialekter

I tabell 5 presenteras substantivböjningssuffix i de tio dialekterna av folksprak, först pluralis- och därefter genitivsuffix. Samtliga suffixvarianter för en dialekt står i en ruta. Standardsuffix eller det suffix som är vanligare nämns först i rutan. Suffixens användning förklaras efter tabellen.

Tabell 5. Folkspraks substantivböjningssuffix

	Pluralis	Genitiv
Skovs folkspraak	-en	-s/-'s
Roerdinkholders middelsprake	-e/-s	-s/-'s
Bemanns intergemanian	-s/-es	-s/-es
Parkes folkspråk	-e/-s	-s
Parkes frenkisch	-en/-s	-s
Goedkoops folkspraak	-en	-'s
Schneiders sprak	-en/-s	-(^o)s
Rinaldis runisk	-e/-s	-'s
Morris folkspråk	-e	-s/-'s
Wordwulfs folksprak	-en	-s

Skovs (2003: 3) förslag för folksprak, *folkspraak*, har två kasusformer för substantiv: nominativ och genitiv. Skov anger inte hur nominativformen ser ut men det verkar som att nominativ inte har suffix eller andra markeringar. Genitiven formas med suffixet -s eller med -'s om ordstammen slutar på s, z eller x (Skov 2003: 3). Även om Skov talar om bokstäver, är det möjligt att han menar språkljud [s], [z], och [ks] och att suffixformen -'s används också med andra sibilanter. Uttalsskillnader mellan suffix ges i alla fall inte. Framställningen antyder också att apostrofen inte har uttalssignifikans. Skovs folkspraak (2003: 3) har endast ett pluralsuffix: -en. Skov ger inte egentliga exempel på genitivpluralis (i de exempel han ger

anges genitiv- och pluralsuffixet för olika ord (Skov 2003: 3)), och det är därför oklart i vilken ordning suffixen placeras. Suffixen ordnas dock antagligen enligt mönstret *stam + pluralsuffix + genitivsuffix*, som även andra germanska språk följer.

Roerdinkholders *middelsprake* (2004) böjer substantiv i pluralis och genitiv. Pluralis kan anges med två olika suffix där *-e* används i enstaviga ord och *-s* i flerstaviga ord (Roerdinkholder 2004: 14). Indelningen i fler- och enstaviga ord är så gott som absolut. Även om ordstammen är enstavig och har suffixet *-e* i pluralis när den står ensam tar ordet suffix för flerstaviga ord när stammen är en del av en sammansättning, till exempel *land – lande* men *öyland – öylands* (Roerdinkholder 2004: 14). Undantagen till indelningen är om flerstaviga substantiv slutar på *-s*, *-z* eller *-sch*, då pluralsuffixet *-e* används (Roerdinkholder 2004: 14). I pluralis förlängs slutkonsonanten i ord med kort vokal och i ord som har lång vokal förkortas vokalen i pluralis, till exempel *kat – katte*, *foot – fote* (Roerdinkholder 2004: 14). Den här regeln verkar gälla bara enstaviga substantiv eftersom Roerdinkholder nämner att regeln gäller när suffixet *-e* används. Roerdinkholder (2004: 14) presenterar också ett oregelbundet substantiv, *mennische*, som har pluralformen *folk* som används som ett kollektivsubstantiv. Även om Roerdinkholder (2014: 14) noterar att *mennische* böjs oregelbundet, tillägger han att det även kan böjas regelbundet som *mennisches*.

Roerdinkholders *middelsprake* (2004: 14–15) har genitivsuffixet *-s*, eller *-’s* där apostrofen indikerar längden på den föregående vokalen. Roerdinkholder presenterar inte ordningen av suffixen men även här kan det antas att ordningen är *stam + pluralis + genitiv*. Det är också oklart hur pluralisgenitiv formas med flerstaviga ord eftersom både genitiv och flerstaviga ord i pluralis har suffixet *-s*.

Bemanns förslag för folksprak, *intergermania*, har pluralsuffixen *-s* och *-es* (Bemann 2005: 6). Suffixet *-es* används om ordstammen slutar på en sibilant, konsonantklustren *sj* eller *sk*, eller om ett annars otillåtet konsonantkluster skulle formas, i andra fall används suffixet *-s* (Bemann 2005: 6). Bemann (2005) förklarar inte vad otillåtna konsonantkluster är och hur de ser ut men det kan förmodas att sådana konsonantkluster är något slags affrikator med sibilanter. *Intergermania* har också en s-possessiv, som har suffixet *-s* eller *-es*, och valet av suffix följer samma mönster som med pluralsuffixen (Bemann 2005: 8). Bemann (2005: 8) påpekar att s-possessivet borde användas endast när specifika individer refereras till, medan det inte är tillåtet att använda s-possessiv i andra kontexter. Bemann (2005: 8) påpekar också att

s-possessivet inte är specifikt genitiv. Trots Bemanns påpekande fungerar s-possessiv som en genitivform och räknas här som en genitiv.

I Parkes första förslag för folkspraks grammatik, *folkspråk*, har substantiv plural- och genitivformer. Folkspråks substantiv tar pluralsuffixet *-e* eller *-s* (Parke 2006: 5). Suffixet *-e* används när substantivets stam slutar på en betonad stavelse, inklusive enstaviga substantiv (Parke 2006: 5). Flerstaviga substantiv som slutar på en obetonad stavelse tar pluralsuffixet *-s*, och sådana obetonade stavelser är *-en*, *-el*, *-ing*, *-er*, *-ek*, *-ed*, *-et* och *-e* samt andra stavelser som slutar på obetonad vokal (Parke 2006: 5). Genitivformen av folkspråks substantiv har suffixet *-s*, men i likhet med Bemans *intergermania* bör man använda genitivet enbart med egennamn så att det inte blandas ihop med pluralsuffixet *-s* (Parke 2006: 6).

Parkes (2011) andra förslag för folkspraks grammatik, *frenkisch*, har också två former för substantiv, pluralis och genitiv. Frenkisch substantiv tar pluralsuffixet *-en* eller *-s*, och valet av vilket suffix substantivet tar är nästan detsamma som i Parkes *folkspråk* (Parke 2011: 11). Substantiv som slutar på en betonad stavelse, inklusive enstaviga substantiv, tar suffixet *-en* (Parke 2011: 11). Som precisering anger Parke (2011: 11) att om ordet slutar på en betonad vokal finns det en 'liten' glottal klusil mellan stammen och suffixet. Suffixet *-s* används igen med flerstaviga substantiv som slutar på en obetonad stavelse (Parke 2011: 11). Det finns dock några undantag till s-suffixets användning; om substantivet har ett grekiskt eller latinskt ursprung faller slutstavelseorna *-us*, *-um* och *-is* bort och substantiven tar suffixen *-is*, *-as* respektive *-es* (Parke 2011: 11–12). Genitivsuffixet är även här *-s*, men på samma sätt som i Parkes tidigare *folkspråk* (2006) bör man använda genitivformen enbart med egennamn (Parke 2011: 12). För andra ord föreslår Parke (2011: 12) i stället en prepositionskonstruktion med *av*.

I Goedkoops (2009) förslag, *folkspraak*, har substantiv singulara och plurala former. Substantiv i singularis har inte ett suffix och i pluralis har de suffixet *-en* (Goedkoop 2009: 13). Substantiv har också nominativ- och genitivformer där nominativ inte anges med något suffix och genitiv har suffixet *-s* (Goedkoop 2009: 13). När båda suffix används samtidigt kommer pluralsuffixet före genitivsuffixet (Goedkoop 2009: 14).

Schneiders *sprak* (2012) har två plurala suffix för substantiv, *-en* och *-s*. Standardsuffixet för plurala substantiv är *-en*, och det andra suffixet, *-s*, används enbart med främmande ord med

obetonad vokal i slutet av stammen (Schneider 2012: 61). Alldeles oberoende kan suffixet *-en* förkortas till endast *-n* eftersom obetonade vokaler kan falla bort i *sprak* (Schneider 2012: 71). Schneider (2012: 71) presenterar också genitivsuffixet *-s*, men det kommer fram endast när han förklarar hur obetonade vokaler faller bort. I det sammanhanget anger han att när genitivsuffixet används, faller obetonade *e* bort och apostrofen används före genitivsuffixet (Schneider 2012: 71). Trots det ger Schneider (2012: 71) ett exempel där substantivet inte har ett obetonat *e* men genitivsuffixet *-s* används med apostrof (*hus, hus's*). Det är oklart om apostrofen används alltid med genitivsuffixet eller om det endast finns i detta exempel för att ordet *hus* slutar på *s*.

Rinaldi (2017) presenterar många olika suffix för substantiv av *runisk* men de flesta av dem är suffix för ordbildning. De egentliga böjningsformer som presenteras är pluralis och genitiv. Pluralsuffix är antingen ett obetonat *-e*, som används med de flesta av orden, eller *-s* som används med substantiv som slutar på vokal och inte har ett germanskt ursprung (Rinaldi 2017). Genitivsuffixet skrivs som *'s* varje gång men dess uttal varierar; vanligtvis uttalas det som */s/* men om substantivet slutar på *s*, uttalas det som */əs/* (Rinaldi 2017). Rinaldi (2017) påpekar också att plurala substantiv kan vara i genitiv och då placeras genitivsuffixet efter pluralsuffixet.

Morris *folkspråk* (2020) har plural- och genitivsuffix för substantiv. Pluralsuffixet är *-e* och genitivsuffixet är *-s* (Morris 2020: 2). Om genitivsuffix inte kan förenas direkt till substantivets stam, till exempel om det slutar på en sibilant, skrivs suffixet med en apostrof utan någon uttalsförändring (Morris 2020: 2). I Wordwulfs förslag för folkspråk (2020) böjs substantiv också i pluralis och genitiv. Substantivets pluralisform har suffixet *-en* och genitivformen har suffixet *-s* (Wordwulf 2020: 1). Genitivsuffix placeras efter pluralsuffixet när båda används (Wordwulf 2020: 1). Substantiv böjs inte på andra sätt och det finns inte undantag enligt Wordwulfs förklaring.

5.2 Adjektivböjning i folkspraks dialekter

I tabell 6 presenteras adjektivböjningssuffix i folkspraks dialekter samt perifrastiska hjälpord som används för perifrastisk komparation i de dialekter som har denna komparationsform. Först i tabellen står komparationssuffix, därefter perifrastiska hjälpord och sist de andra adjektivböjningssuffixen om de förekommer i dialekten i fråga. Suffixens användning förklaras efter tabellen.

Tabell 6. Folkspraks adjektivböjningssuffix och hjälpord för perifrastisk komparation

	Komparativ	Superlativ	Perifrastiska hjälpord	Andra
Skovs folkspraak	-er	-st/-est	-	-
Roerdinkholders middelsprake	-er	-est	meer/meest	-
Bemanns intergermania	-er	-st/-est	(meer/meest)	Attribut -e
Parkes folkspråk	-er	-est	-	-
Parkes frenkisch	-er	-est	-	-
Goedkoops folkspraak	-er	-est	-	-
Schneiders sprak	-er	-est	mër/mëst	-
Rinaldis runisk	-er	-est	mer/mest	-
Morris folkspråk	-er	-est	minder/minst	Plural -e
Wordwulfs folksprak	-er	-est	(mer/mest)	-

Adjektiv på Skovs *folkspraak* (2003: 3) kongruerar inte enligt sina huvudord. Adjektiv böjs endast i komparationsformer, i komparativ och superlativ (Skov 2003: 3). Komparativen har ett suffix, *-er*, medan superlativen har två alternativ: suffixet *-st* används om adjektivet slutar på vokal och suffixet *-est* används om adjektivet slutar på konsonant (Skov 2003: 3). Skovs förslag för folksprak ger eller förklarar inte en möjlighet till perifrastisk komparation.

Adjektiv på Roerdinkholders *middelsprake* (2004: 11) har endast en form för att visa numerus, bestämdhet och animacitet. Adjektiv kongruerar med andra ord inte enligt sina huvudord. Adjektiv böjs i alla fall i komparationsformer; komparativen har suffixet *-er* och superlativen har suffixet *-est* (Roerdinkholder 2004: 11). För de flesta av adjektiv i Roerdinkholders *middelsprake* (2004: 11), som oftast slutar på konsonant, fördubblas den finala konsonanten i skriften. Även om Roerdinkholder nämner geminationen, dvs. förlängningen av konsonantfonem, visas fördubblingen inte i uttalet. Om ordet har ett

”internationellt” ursprung, till exempel lånord från latin, fördubblas den sista konsonanten inte. I stället förlängs den sista stavelsens vokal (Roerdinkholder 2004: 12).

Vokalförlängningen påverkar uttalet men visas inte i stavningen.

Perifrastisk komparation är möjligt på Roerdinkholders *middelsprake* (2004: 12) med hjälporden *meer* och *meest*. Perifrastisk komparation används som ett alternativt sätt att komparera flerstaviga lånord (Roerdinkholder 2004: 12). Perifrastisk komparation kan också användas med germanska ord med specifika suffix: *-ful*, *-lös*, *-werd* och *-lig* (Roerdinkholder 2004: 12). Det är inte helt klar om germanska adjektiv med ovannämnda suffix är de enda som kan kompareras perifrastiskt eller om det finns adjektiv med andra suffix som också kan göra det.

I Bemanns *intergermania* (2005) böjs adjektiv i komparationsformer men deras form beror också på adjektivets funktion i en fras. Om adjektivet används som ett predikativ eller om adjektivet är i positiv, står adjektivet enbart som sin stam (Bemann 2005: 7). Om adjektivet används som ett attribut, tar det suffixet *-e* (Bemann 2005: 7). *Intergermanias* komparationsformer är komparativ, som har suffixet *-er*, och superlativ, som har antingen suffixet *-st* eller *-est* (Bemann 2005: 7). Suffixet *-est* används när ett otillåtet konsonantkluster annars skulle formas, till exempel klustret *-ktst* (*slekt*, *slektst*, inte *slektst*) (Bemann 2005: 7). Bemann förklarar inte om de otillåtna konsonantklustren är desamma som med substantivböjning, men det kan antas att det finns en strävan efter att undvika sibilanta konsonantkluster även i adjektivböjningen. Bemann (2005: 37) presenterar inte om perifrastisk komparation är möjlig i *intergermania*, men orden *meer* och *mest* finns i ordlistan i slutet av hans förslag.

På Parkes *folkspråk* (2006: 6) kongruerar adjektiv inte utan de böjs endast i komparationsformerna komparativ och superlativ. Komparativen har suffixet *-er* och superlativen *-est* (Parke 2006: 6–7). Parke (2006: 6–7) förklarar också att man inte behöver använda perifrastisk komparation på *folkspråk*. Det är oklart om perifrastisk komparation kan användas på Parkes *folkspråk* eller om det är onödigt men möjligt.

I Parkes andra förslag *frenkisch* (2011: 12–13) följs samma linje med perifrastisk komparation; man behöver inte använda hjälpord för att komparera. Det är igen oklart om man kan använda perifrastisk komparation som alternativ eller inte. Adjektiv i Parkes

frenkisch (2011: 12–13) kongruerar inte men de kan kompareras mer eller mindre på samma sätt som i Parkes *folkspråk* (2006); komparativen har suffixet *-er* och superlativen har suffixet *-est*. På *frenkisch* faller schwa-vokalen i alla fall bort när den står i den finala stavelsen och vokalinledda suffix används (Parke 2011: 12). Det vill säga det obetonade *e* ([ə]) faller bort när adjektivets komparationssuffix används. Det obetonade *e* faller bort i uttalet och stavningen, och i stavningen ersätts *e* med en apostrof (t.ex. *luttel* – *lutt'ler*, liten – mindre) (Parke 2011: 12).

Adjektiv i Goedkoops *folkspraak* (2009: 14) deklinerar aldrig, det vill säga de kongruerar inte enligt andra ord. Adjektiv har i alla fall komparationsformerna komparativ och superlativ med suffixet *-er* respektive *-est* (Goedkoop 2009: 17). Perifrastisk komparation är otillåten och även om orden *mer* och *mest* presenteras, ska komparationssuffix användas för att jämföra intensiteten i adjektiv (Goedkoop 2009: 17).

Schneider (2012) förklarar inte om adjektiv i hans förslag, *sprak*, kongruerar men eftersom endast former för komparation presenteras, kan det antas att adjektiv inte kongruerar. Som sagt har adjektiv i denna dialekt komparationsformer: komparativ med suffixet *-er* och superlativ med suffixet *-est* (Schneider 2012: 61). Jämförande kan också göras perifrastiskt med hjälporden *mër* och *mëst* (Schneider 2012: 61). Schneider ger inte begränsningar för användningen av perifrastisk komparation och det kan därför antas att perifrastisk komparation är ett alternativ till komparationssuffix i alla kontexter.

Rinaldi (2017) presenterar många sätt för att bilda adjektiv i *runisk* men han förmedlar inte något system för att kongruera adjektiv. Rinaldi (2017) presenterar dock två komparationsformer: komparativ och superlativ. Komparativsuffixet är *-er* och superlativsuffixet är *-est* (Rinaldi 2017). Som alternativ för jämförande på *runisk* ger Rinaldi (2017) perifrastisk komparation med orden *mer* och *mest*, dock påpekar han att perifrastisk komparation används speciellt med lånord. Det förefaller i alla fall vara så att perifrastisk komparation kan användas som alternativ även med andra adjektiv.

Adjektivböjningssystemet i Morris *folkspråk* (2020) är mer komplicerat än i de andra förslagen för folksprak. Adjektiv kan kongruera enligt huvudordets (substantiv) numerus och adjektiv har därtill komparationsformer (Morris 2020: 2). Enligt Morris (2020: 2) förslag kongruerar adjektiv enligt sitt huvudords numerus. Om adjektivet däremot står som predikativ

står det alltid i singularisform, det vill säga adjektivet kongruerar inte. Morris (2020) separerar inte böjningsformerna för substantiv och adjektiv vad gäller pluralisformen. Jag antar dock att Morris syftar till substantiv när han presenterar pluralisformen eftersom han presenterar andra former för substantiv i samma sats. Morris presenterar i alla fall inte ett separat suffix för adjektivens pluralis och jag drar därmed slutsatsen att pluralsuffixet även för adjektiv är *-e*.

Som jag redan nämnt har adjektiv i Morris *folkspråk* (2020) också komparationsformer. Komparativ har suffixet *-er* och superlativ suffixet *-est* (Morris 2020: 2). Morris (2020: 2) presenterar också ett sätt att komparera perifrastiskt men i motsats till andra utvecklare av folkspråk ger han inte perifrastiska hjälpord för positiv komparation, utan negativ komparation; *minder* för mindre och *minst* för minst. Morris (2020: 2) presenterar ord för mer (*mér*) och mest (*mèst*) som determinanter men inte som hjälpord för perifrastisk komparation. Det kan möjligen utifrån detta antas att perifrastisk komparation inte kan användas för positiv komparation utan enbart för negativ komparation.

Wordwulfs förslag, *folkspråk* (2020), har komparationsformer för adjektiv, men adjektiv böjs inte på andra sätt. Komparationsformerna är komparativ och superlativ, med suffixet *-er* respektive *-est* (Wordwulf 2020: 2). Wordwulf (2020: 3) presenterar perifrastisk komparation för adverb men inte för adjektiv. Perifrastiska hjälpord för adverb är *mer* och *mest* (Wordwulf 2020: 3). Det är möjligt att perifrastisk komparation kan göras med adjektiv med samma hjälpord, men eftersom perifrastisk komparation presenteras specifikt för adverb, antar jag att jämförelsen med adjektiv antagligen är möjlig endast med komparationssuffix.

6 Jämförelse mellan folksprak och svenska

I detta kapitel analyserar jag likheter och skillnader mellan substantiv- och adjektivböjningen i svenska och folksprak. Jag börjar med allmänna frågor om substantivböjning (6.1) och fortsätter därefter med en djupare jämförelse av pluralisböjning (6.1.1) och genitivböjning (6.1.2). Därefter presenterar jag några allmänna observationer om adjektivböjning (6.2) och övergår sedan till att jämföra adjektivkomparationen i folksprak och svenska (6.2.1). Till sist analyserar jag de andra adjektivböjningsformer som förekommer i beskrivningarna (6.2.2).

6.1 Substantivböjning

Folkspraks substantivböjningssystem är mycket enklare än svenskans. Svenska substantiv böjs i numerus, species och kasus medan alla varianter av folksprak har endast numerus- och kasusböjning för substantiv. Svenskans har också sju deklinationer för pluralisböjning medan folkspraks varianter har en eller två som kan tolkas vara deklinationer. Däremot har folksprak lite mer variation vad gäller kasus, alltså genitivböjning, där svenskans har bara en variant för genitivsuffix.

I det följande jämför jag svenskans och folkspraks substantivböjningssystem och när de används. Jag har delat folkspraks varianter i två kategorier, en- och e-kategorier, enligt deras huvudsakliga pluralsuffix. Jag jämför och analyserar kategorierna separat och går igenom deras varianter. Bemanns *intergermania* passar inte helt in i kategorierna, men jag analyserar det när s-pluralsuffix, som täcker delar av båda kategorierna, diskuteras. Genitivsuffix uppvisar inte stora skillnader och därför har jag inte delat in dem i kategorier utan jämför dem som en enhetlig grupp. Inte en enda av folkspraks varianter har speciesböjning för substantiv så det kan inte jämföras med svenskans speciesböjningssystem.

6.1.1 Pluralisböjning

I tabell 7 visas substantivens pluralisböjningssystem i svenska och folkspraks en-kategori. Svenskans pluralsuffix står först i tabellen och suffixen har listats i deklinationsordning från den första till den sjunde. Dialekterna av folksprak har sina standardsuffix först och därefter står deras ovanligare pluralsuffix, om ett sådant finns. Jämförelsen mellan svenska och folkspraks en-kategori samt förklaringen av en-kategorin följer efter tabellen.

Tabell 7. Jämförelsetabell av svenska och en-kategorin i folksprak

Svenska	Skovs folkspraak	Parkes frenkisch	Goedkoops folkspraak	Schneiders sprak	Wordwulfs folksprak
-or/-ar/-er/-r/ -n/-/-s	-en	-en/-s	-en	-en/-s	-en

Inom en-kategorin finns det viss variation på hur pluralisböjning förekommer. Som tabell 7 indikerar har Skovs, Goedkoops och Wordwulfs förslag en enkel böjning där pluralis visas bara med suffixet *-en* utan variation eller andra ändringar. Även Parkes *frenkisch* har *-en-*suffix som standard men där förekommer också en glottalklusil om stammen slutar på en betonad vokal. Suffixet används därtill endast när ett substantiv slutar på en betonad stavelse eller är enstavigt. Även Schneiders *sprak* har suffixet *-en* som standardsuffix för pluralis men har även något slags assimilation av obetonade *e*-fonem.

En-kategorin har i sitt standardsuffix en viss likhet med svenskans numerusböjning. Som det framgår i tabell 7 är standardsuffixet *-en* liknande som suffixet *-n* i svenskans femte deklination, men utan grammatiskt genus och variation i numerusböjning som svenskan har är det svårt att säga om svenskan har varit inspiration till de här dialekterna av folksprak. Det är också värt att notera att femte deklinationens suffix enbart har det finala fonemet av *en-*suffixet och saknar den suffixinledande vokalen *e*. Substantiv som ingår i femte deklinationen är också väldigt få i jämförelse med andra deklinationer och i *frenkisch* finns det glottalklusil som inte förekommer i svenskan. Det finns i alla fall en likhet mellan *frenkisch* och svenska i det att indelningen i olika deklinationer beror på ordets längd och betoning; dock är svenskans regler för indelningen mycket mer komplicerade och inte lika klart avgränsade. En-kategorins suffix har också likheter med flera av svenskans bestämdhetssuffix, till exempel i utrum singularis och i sjätte deklinationens pluralisformer.

Mest liknande med svenskan vad gäller en-kategorins standardsuffix är Schneiders *sprak*. På *sprak* kan man assimilera standardsuffixet *-en* till bara *-n*. Pluralsuffixet visar då mycket mer likheter med pluralsuffixet *-n* i svenskans femte deklination. Det finns också assimilation i svenskans pluralisböjning, nämligen i tredje deklination och i sjätte deklinationens bestämda pluralis. På både svenska och *sprak* faller den obetonade vokalen *e* bort. I svenskan sker assimilationen i alla fall inte på pluralsuffixet utan på substantivstammen eller på icke-

grammatiska suffix. Assimilationen verkar också vara ett frivilligt alternativ till att använda suffixet medan assimilationen i svenska sker varje gång i sådana kontexter där den kan ske.

I tabell 8 listas substantivens pluralisböjningssuffix i svenska och folkspraks e-kategori. Svenskans pluralsuffix och deras varianter står först. Standardsuffixen kommer först för folkspraks dialekter och därefter de ovanligare varianterna. Jämförelsen mellan svenska och folkspraks e-kategori samt förklaringen av e-kategorin följer efter tabellen. Tabellen innehåller också Bemanns *intergermania* även om den inte hör till e-kategorin.

Tabell 8. Jämförelsetabell av svenska och e-kategorin i folksprak

Svenska	Roerdinkholders middelsprake	Parkes folkspråk	Rinaldis runisk	Morris folkspråk	(Bemanns intergermania)
-or/-ar/-er/-r/ -n/-/-s	-e/-s	-e/-s	-e/-s	-e	(-s/-es)

Som tabell 8 visar finns det färre likheter mellan e-kategorins standardsuffix och svenskans pluralisböjning. Dialekter i e-kategorin har suffixet *-e* som sitt standardpluralsuffix.

Roerdinkholders *middelsprake* och Parkes *folkspråk* har några regler för när suffixet *-e* används. På Roerdinkholders *middelsprake* används *-e* i enstaviga substantiv och när flerstaviga substantiv slutar på sibilanter. Beroende på substantivets vokaler, kan vokaler också förkortas eller finala konsonanter förlängas på Roerdinkholders *middelsprake*. Parkes *folkspråk* har också en indelning i fler- och enstaviga substantiv, där suffixet *-e* används när substantiv slutar på en betonad stavelse och när substantiv är enstaviga.

Det framkommer i tabell 8 att pluralsuffixet i folkspraks e-kategori inte har likheter med svenskans pluralsuffix. Närmast kommer svenskan med suffixet *-er* i tredje deklination med samma vokal, men den suffixslutande konsonanten *r* är viktigare som pluralismarkör än vokalen. Rinaldi (2017) påpekar också att pluralsuffixet är obetonat och låter som schwa /ə/: som försvagar *runisks* förbindelse med svenskan. Som med en-kategorin, finns det ett slags indelning i en- och flerstaviga substantiv hos Roerdinkholders *middelsprake* och Parkes *folkspråk*. I likhet med en-kategorin liknar indelningen enligt stavelsemängd svenskans indelning i deklinationer, men det svenska systemet är mycket mer komplicerat. I Roerdinkholders *middelsprake* liknar vokalförkortning och konsonantförlängning även böjningen av några av svenskans substantiv i tredje deklination, som *rot – rötter*. På

middelsprake förekommer fenomenen visserligen i olika kontexter medan de i svenskan förekommer i samma kontext. Vokalväxling förekommer också på svenska substantiv, vilket det inte gör i *middelsprake*.

Det finns också alternativ för standardpluralsuffix i många av folkspraks dialekter som inte följer en/e-indelningen. Alternativen är oftast suffixet *-s* och dialekter som har alternativen är Parkes *frenkisch* och *folkspråk*, Schneiders *sprak*, Roerdinkholders *middelsprake* och Rinaldis *runisk*. Bemanns *intergermania*, som inte ens följer en/e-indelningen, har suffixet *-s* som standardsuffix och suffixet *-es* som alternativ (se tabell 8 för *intergermania*).

Suffixalternativen kan tolkas som en andra deklination för folkspraks dialekter och den liknar svenskans sjunde deklination och dess suffix *-s*.

Användningen av s-pluralsuffix varierar mycket mellan de olika dialekterna av folksprak. På Parkes *folkspråk* och *frenkisch* används s-suffixet när substantiv slutar på en obetonad stavelse; *-en*, *-el*, *-ing*, *-er*, *-ek*, *-ed*, *-et* eller *-e*. På *frenkisch* används ett slags s-ändelse i ord med latinskt eller grekiskt ursprung där slutstavelsen *-us*, *um* och *-is* faller bort och ersätts med *-is*, *-as* respektive *-es*. Till största delen följer användningen i Parkes dialekter inte samma mönster som svenskans sjunde deklination även om suffixet är detsamma. De kontexter där s-suffixet används har i alla fall likheter med svenskans böjning; samma ändelser av substantiv påverkar deras böjning, nämligen obetonade *-el*, *-er* och *-en*. Dock faller ändelserna bort på svenska när ord böjs medan ändelserna bibehålls i Parkes dialekter och endast bestämmer ordets suffix.

På Roerdinkholders *middelsprake* används s-pluralsuffix när substantivet är flerstavigt med undantag av substantiv som slutar på en sibilant. Bemanns *intergermania* har suffixet *-s* som standardsuffix för pluralis men om substantivet slutar på en sibilant eller otillåtna konsonantkluster, tar det pluralsuffixet *-es*. Även om s-suffixets användning har endast lite att göra med sjunde deklinationens suffix i svenska, har Roerdinkholders *middelsprake* och Bemanns *intergermania* likheter med svenskans avoghet mot att komplicera sibilantändelser. Man kan i alla fall se detta mönster huvudsakligen i svenska genitivformer, inte i pluralis. I svenskan assimileras därtill sibilanter där *folkspraak* och *intergermania* använder olika suffix.

I Schneiders *sprak* och Rinaldis *runisk* används suffixet *-s* enbart med ord som har icke-germanskt ursprung, och även då används s-suffixet i *sprak* endast när ordet slutar på en

obetonad vokal och i *runisk* när ordet slutar på en vokal. Även om svenskan inte är så noggrann med slutvokalerna, närmar sig användningen av s-pluralsuffix i *sprak* och *runisk* mest svenskan. Liksom i svenska, används s-pluralsuffix med lånord i *sprak* och *runisk*, även om *sprak* och *runisk* avgränsar lånord till att vara icke-germanska medan svenskan inte har en sådan distinktion. Svenskans sjunde deklination består i alla fall av relativt nya lånord medan *sprak* och *runisk* inte gör en distinktion mellan nyare och äldre lånord.

6.1.2 Genitivböjning

I tabell 9 listas genitivsuffix i svenska och folkspraks dialekter. Tabellen innehåller alla genitivsuffixvarianter i svenska och alla tio dialekter av folksprak. Detta görs eftersom det inte finns ett rimligt sätt att dela in folkspraks dialekter i kategorier enligt deras genitivsuffix. Genitivsuffix för folkspraks dialekter står i tabellen i två rader för klarhetens och utrymmets skull. Genitivsuffixen jämförs efter tabellen.

Tabell 9. Jämförelsetabell av genitivsuffix i svenska och folksprak

Svenska	Skovs folkspraak	Roerdinkhol ders middelsprake	Bemanns intergermania	Parkes folkspråk	Parkes frenkisch
-s	-s/-'s	-s/-'s	-s/-es	-s	-s
	Goedkoops folkspraak	Schneiders sprak	Rinaldis runisk	Morris folkspråk	Wordwulfs folksprak
	-'s	-(')s	-'s	-s/-'s	-s

I tabell 9 framgår det att det inte finns några stora skillnader mellan genitivsuffixen i folkspraks dialekter och att alla dialekters genitiv liknar svenskans genitiv. Det finns dock skillnader i likheten med svenska. Bemanns *intergermania* och Parkes *folkspråk* samt *frenkisch* har liknande genitivsuffix som svenska, alltså -s, dock har *intergermania* också suffixet -es om substantivet slutar på en sibilant. Den största skillnaden finns i kontexter där genitiv skulle användas på svenska; både Bemann (2005) och Parke (2006, 2011) avgränsar att genitiven bör användas enbart med egennamn även om det är möjligt att använda genitiv med substantiv. Svenskans har inte en sådan limitation.

I tabell 9 framgår därtill att många av folkspraks dialekter har eller kan ha en apostrof med i genitivsuffixet, något svenskan inte har. Apostrofen har oftast inte någon uttalssignifikans, med undantag av Roerdinkholders *middelsprake* där apostrofen används förr att indikera att vokalen före suffixet är lång och Schneiders *sprak* där den också kan ange assimilation eller förkortning, men Schneider (2012) förklarar dock detta otydligt. Rinaldis *runisk* har alltid apostrof med i genitiv men apostrofen har inte uttalssignifikans. Om substantiv slutar på en sibilant uttalas dock genitivsuffixet som /əs/ i stället för /s/. Apostrofen kan visa, som i Skovs *folkspraak* och Morris *folkspråk*, genitivsuffix efter en sibilant även om det inte innebär en skillnad i uttalet.

Många av folkspraks dialekter visar samma motvilja mot att komplicera sibilantkluster som svenska. Några av dialekternas skapare, nämligen Skov och Morris, påpekar direkt att genitivsuffix assimileras med föregående s-fonem även om det i skrift markeras med apostrof. Många andra författare, till exempel Parke, Bemann och Goedkoop, lämnar rum för tolkning eftersom de inte förklarar hur genitivsuffix skulle fungera med ord som slutar med ett s-fonem. Rinaldis *runisk* och Schneiders *sprak* fungerar annorlunda än svenskan i och med att de förenar schwa-vokalen före genitivsuffixet och därför assimileras inte suffixet.

6.2 Adjektivböjning

Folkspraks adjektivböjningssystem är enklare än svenskans. Alla tio dialekter av folksprak har komparationsformer men de saknar svenskans variation. Alla dialekter inkluderar inte heller en möjlighet till perifrastisk komparation. Endast en dialekt kongruerar sina adjektiv enligt sitt huvudord medan svenska adjektiv har ett mycket rikt kongruenssystem. Folksprak har inte något slags species- eller kasusböjning för adjektiv.

Folkspraks dialekter har sinsemellan väldigt likadana adjektivböjningssystem. Dialekterna har nästan identiska komparationsformer och bara drygt hälften av dialekterna har något slags perifrastisk komparation. Endast två av dialekterna visar andra slags böjningsformer. På grund av detta har dialekterna inte delats in i olika kategorier och jag analyserar med andra ord alla dialekter som en grupp; dock analyseras perifrastisk komparation och andra än komparationsformer separat.

6.2.1 Komparationsböjning och perifrastisk komparation

I tabell 10 listas adjektivens komparationssuffix i svenska och folksprak. De vanligare varianterna kommer först i de fall då mer än en variant finns. Jämförelsen mellan suffixen i svenska och folksprak diskuteras närmare efter tabellen.

Tabell 10. Jämförelsetabell av adjektivens komparationsböjningsformer

	Komparativ	Superlativ
Svenska	-are/-re	-ast/-st
Skovs folkspraak	-er	-st/-est
Roerdinkholders middelsprake	-er	-est
Bemanns intergermania	-er	-st/-est
Parkes folkspråk	-er	-est
Parkes frenkisch	-er	-est
Goedkoops folkspraak	-er	-est
Schneiders sprak	-er	-est
Rinaldis runisk	-er	-est
Morris folkspråk	-er	-est
Wordwulfs folksprak	-er	-est

Som det framgår i tabell 10 har alla dialekter av folksprak identiska komparativsuffix och det finns inte heller beaktansvärda skillnader i användningen av dem. Folkspraks komparativsuffix *-er* har vissa likheter med det svenska komparativsuffixet *-re* i andra deklinationen, nämligen att de i princip består av samma fonem. Fonemen placeras i alla fall i olik ordning och därtill är andra deklinationen i svenska en ovanligare deklination, vilket minskar möjligheten för att svenskan har påverkat folkspraksdialekterna. Några författare, till exempel Roerdinkholder (2004), har också förklarat att suffixet uttalas med en schwa-vokal som inte används i svenska suffix.

Det finns viss variation vad gäller folkspraks superlativsuffix. Alla dialekter har suffixet *-est* i superlativ men Skovs *folkspraak* och Bemanns *intergermania* har därtill suffixet *-st*. Suffixet *-est* liknar svenskans superlativsuffix *-ast*, dock har suffixen olika vokaler. Superlativsuffixet *-st* i Skovs *folkspraak* och Bemanns *intergermania* liknar svenskans superlativsuffix mer och det ser ut att vara identiskt med andra deklinationens superlativsuffix i svenska. Dess

användning skiljer sig dock från folkspraks. På *folkspraak* används suffixet *-st* när adjektiv slutar på vokal och *-est* när de slutar på konsonant. På *intergermania* används suffixet *-est* bara när ett otillåtet konsonantkluster annars skulle formas. Svenskans andra deklination har inte samma restriktioner och oftast ingår även vokalväxling som saknas i folksprakens adjektivböjning.

I tabell 11 listas de perifrastiska hjälpord som används för perifrastisk komparation i svenskan och i de dialekter av folksprak där perifrastisk komparation förekommer. Några element i tabellen står i parentes för att de är varianter eller för att deras riktiga användning är oklar. Jämförelsen av hjälpord och en vidare förklaring ges efter tabellen.

Tabell 11. Jämförelsetabell av perifrastiska hjälpord

Svenska	Roerdink- holders middlesprake	(Bemanns intergermania)	Schneiders sprak	Rinaldis runisk	(Morris folkspraak)	(Wordwulfs folksprak)
mer(a)	meer	(meer)	mër	mer	(minder)	(mer)
mest	meest	(meest)	mëst	mest	(minst)	(mest)

Några av folkspraks dialekter har möjlighet till perifrastisk komparation. Som tabell 11 visar är alla dialekters perifrastiska hjälpord mer eller mindre liknande med svenskans hjälpord; dock finns det olikheter i ortografin. Folkspraks dialekter saknar också det sista *-a* som ofta förekommer i svenskans perifrastiska hjälpord för komparativ. Med Bemanns *intergermania* och Wordwulfs *folksprak* är det också oklart om de hjälpord som presenteras i tabellen används i perifrastisk komparation eftersom det inte presenteras i deras grammatikförslag direkt. Det är därför svårt att avgöra hur perifrastisk komparation fungerar i dialekterna i jämförelse med svenska.

I de dialekter där perifrastisk komparation presenteras finns det olikheter jämfört med svenskans användning av perifrastisk komparation. På Roerdinkholders *middlesprake* kan perifrastisk komparation användas särskilt med flerstaviga lånord och med germanska ord med suffixen *-ful*, *-lös*, *-werd* och *-lig*. Även om svenskan inte har begränsningar enligt ordets ursprung eller längd, används perifrastisk komparation hos adjektiv med specifika suffix; här handlar det dock inte om samma suffix som i *middlesprake*. Anmärkningsvärt är i alla fall att för svenska adjektiv med suffixen *-lik* och *-värd* är perifrastisk komparation obligatoriskt och

det är sannolikt att *middelsprakes* suffix *-werd* och *-lig* har samma ursprung med dessa adjektiv.

På Rinaldis *runisk* används perifrastisk komparation också i första hand med lånord men, i kontrast till *middelsprake*, är det klart att perifrastisk komparation även kan användas som alternativ med alla adjektiv. Det stämmer också med Schneiders *sprak*. De här två dialekterna står som motsats till svenska eftersom alla svenska adjektiv inte kan kompareras på båda sätt, även om svenskan har adjektiv som kan kompareras både med suffix och perifrastiskt.

Morris *folkspråk* har till skillnad från andra dialekter av folksprak inte positiv perifrastisk komparation utan bara perifrastisk komparation i negativa betydelser. Det är oklart om andra dialekter har negativ perifrastisk komparation som möjlighet eftersom inga andra dialekter har presenterat det; dock presenterar inte heller *Svenska Akademiens grammatik* denna möjlighet i sin presentation av svenskans perifrastiska komparation. *Folkspråks* perifrastiska hjälpord *minder* och *minst* är i alla fall väldigt nära svenskans *mindre* och *minst*.

6.2.2 Andra böjningsformer

I tabell 12 listas de andra adjektivböjningsformerna som förekommer i svenska och/eller i en av folkspraks dialekter. Böjningsformerna som står i tabellen är sådana som förekommer bara i enstaka dialekter av folksprak och därför inte ger anledning till egna jämförelsetabeller. En närmare jämförelse följer efter tabellen.

Tabell 12. Jämförelsetabell av adjektivens andra böjningsformer

	Attribut	Pluralis
Svenska	-	-a/-e
Bemanns intergermania	-e	-
Morris folkspråk	-	-e

Tabell 12 visar att bara två folksprakdialekter har andra böjningsformer än komparationsböjning. Morris *folkspråk* har pluralisböjning för adjektiv och den liknar svenskans adjektivpluralisböjning. Både *folkspråk* och svenska kongruerar sina adjektiv enligt huvudordets numerus och de har alltså pluralisformer. *Folkspråks* pluralisböjningssuffix är *-e* för alla adjektiv och detta liknar svenskans adjektivsuffix för pluralis- och bestämd form, *-e*. I kontrast med *folkspråk* är svenskans suffix *-e* i alla fall ganska ovanligt och används i

specifika situationer, till exempel när adjektivet slutar på *-ad*. I stället används suffixet *-a* oftast i svenskan.

Bemanns *intergermania* har en form för adjektiv som står som attribut. Formens suffix är *-e* och det liknar till formen svenskans adjektivsuffix *-e* som förekommer till exempel i pluralis. Användningen skiljer sig dock mycket. Adjektiv på svenska har inte ett speciellt suffix om de står som attribut. *Intergermania* skiljer sig alltså från andra dialekter av folksprak som inte visar motsvarande eller liknande böjningsformer.

7 Sammanfattning av analysen

I detta kapitel sammanfattar jag analysen jag gjorde i kapitel 6. Först går jag igenom de likheter som finns mellan folksprak och svenska (7.1), och därefter går jag igenom de olikheter som finns mellan folksprak och svenska (7.2).

7.1 Likheter

Det finns vissa likheter mellan svenska och folkspraks dialekter. Vad gäller substantivböjningen har en-kategorins pluralsuffix likheter med svenskans böjningssuffix i femte deklination. Likheten är speciellt stark mellan svenska och *sprak* där assimilationen i pluralsuffix kan vara identisk, *-n*. En-kategorin omfattar också fem av tio dialekter, alltså hälften, som kan uppfattas vara en relativt betydelsefull mängd. E-kategorins pluralsuffix visar inte samma likheter, men många av e-kategorins och två av en-kategorins dialekter samt *intergermania*, dvs. totalt sex av de tio folkspraksdialekterna, har också något slags *s*-pluralsuffix som är liknande eller identiskt med svenska pluralsuffix i sjunde deklination. Pluralsuffixet *-s* används ofta med lånord både på svenska och på folkspraks dialekter. Det finns också ett par exempel, nämligen Parkes dialekter, där ordets slut har betydelse för de former som används i pluralisböjning. Några av de här ändelserna är ungefär likadana som i svenska, alltså *-en*, *-el* och *-er*.

Med få undantag är svenskans och folkspraks genitivsuffix nästan identiska. Det finns olikheter i ortografin men i princip har svenskan och alla dialekter av folksprak något slags *s*-ljud som genitivsuffix. Några av folkspraks dialekter, till exempel Skovs *folkspraak* och Morris *folkspråk*, undviker sibilanta konsontantkluster och assimilerar genitivsuffixet om ordet slutar på en sibilant. Genitivsuffixet kommer också efter andra suffix som pluralsuffix på både folksprak och svenska.

Även vad gäller adjektivböjning finns det några likheter. Först och främst uppvisar komparationsformerna i svenska och folkspraks dialekter likheter, särskilt vad gäller svenskans andra deklination. Likheter kan noteras i både komparativformer och superlativformer. Det finns också ett par dialekter, Skovs *folkspraak* och Bemanns *intergermania*, som har suffixet *-st* som primärt superlativsuffix och det är identiskt med det svenska superlativsuffixet i andra deklination.

Perifrastisk komparation är också väldigt liknande i svenska och folksprak. Den mest liknande perifrastiska komparationen till svenskan finns antagligen i Roerdinkheolders *middelsprake*, där perifrastisk komparation används med suffixen *-lig* och *-werd* som liknar de svenska adjektivbildande suffixen *-lik* och *-värd* som även de behöver perifrastisk komparation. Alla dialekter av folksprak inkluderar dock inte perifrastisk komparation och de perifrastiska komparationsformer som finns skiljer sig en aning ortografiskt från svenska även om de vad gäller uttal är väldigt lika.

7.2 Olikheter

Även om det finns likheter mellan substantiv- och adjektivböjningen i svenska och folksprak, är olikheterna större. En-kategorin har vissa likheter med svensk pluralisböjning i femte deklination men det finns också olikheter. En-kategorin har oftast vokalen *e* eller motsvarande i pluralsuffixet varemot svenskan inte har ett vokalfonem i det obestämda pluralsuffixet i femte deklination. Till svenskans femte deklination hör därtill endast cirka 4 % av svenskans substantiv, medan *en*-suffix är det primära suffixet för en-kategoriernas dialekter.

E-kategoriernas första deklinationer, alltså *e*-suffixet, visar inte likheter med svenskans substantivpluralisböjning och även om största delen av folkspraks dialekter har likheter vad gäller *s*-suffixet för pluralisböjning och svenskans sjunde deklination är sambandet inte starkt. Svenskans sjunde deklination är den minsta deklinationsgruppen och därför är det osannolikt att den kunde ha haft en påverkan på folksprak. Sjunde deklinationen innehåller också enbart lånord. Även om *s*-suffix används ofta med lånord i folkspraks dialekter, skulle det inte vara logiskt att påstå att folksprak har tagit *s*-pluralsuffixet från svenskan, utan snarare från ett annat språk eftersom *s*-pluralsuffixet har kommit till svenskan från ett annat språk, engelska.

Inte heller adjektivböjningens likheter är speciellt starka. De fonem som ingår i komparativformerna är i princip desamma och de skrivs lika men fonemen följer i olika ordning. De största likheterna finns därtill med andra deklination i svenskans adjektivböjning och denna deklination är mycket ovanlig i jämförelse med den första deklinationen. Det är även i detta fall svårt att argumentera för att ett ovanligt sätt att böja är det som blir vanligast i ett konstgjort språk. Vad gäller superlativformer förekommer vokaler och konsonanter i samma ordning och suffixen i folkspraks dialekter liknar första deklinationen i svenskans adjektivböjning mer, men här är vokalerna olika, jfr. sv. *-ast* och fs. *-est*. Skovs *folkspraak*

och Bemans *intergermania* har superlativsuffix som liknar superlativsuffixen i svenskans andra deklination men även i detta fall är det inte fråga om lika vanligt förekommande former.

Perifrastiska komparationsord är väldigt liknande i svenska och folksprak. De finns i sex av de tio folkspraksdialekterna. Alla folkspråksdialekter saknar dock antingen negativa eller positiva perifrastiska hjälpord medan svenskan har båda. Hur perifrastisk komparation används i folkspraks dialekter är inte heller i linje med svenskans användning av perifrastisk komparation.

Folkspraks dialekter saknar ett flertal av de aspekter av böjning som svenska substantiv och adjektiv har. Svenskan har en mångfald och variation som saknas i alla tio dialekter av folksprak. Svenska substantiv har sju deklinationer medan folksprak beroende på dialekt har en eller två. Variationen vad gäller hur ord tillskrivs olika deklinationer är också större än i folkspraks dialekter. Folksprak saknar därtill helt svenskans bestämdhetsböjning både med substantiv och adjektiv. Folkspraks adjektiv kongruerar oftast inte och därför saknas de kongruensformer som svenskan har från folkspraks dialekter. Det enda undantaget till detta är Morris *folkspråk* som har pluralisformen för adjektiv. Även i detta fall gäller likheten en ovanligare pluralisform för svenska adjektiv. Folkspraks adjektiv har inte heller en genitivform, vilket dock är mycket ovanligt även i svenska.

8 Slutsatser och diskussion

Min undersökning tyder inte på att svenskan skulle ha haft en märkbar inverkan på substantiv- eller adjektivböjningen i dialekter av folksprak. Sambandet mellan svenskans och folkspraks substantiv- och adjektivböjning uppvisar inte ett tillräckligt tydligt mönster för detta. Om svenskan hade inverkat på folksprak borde detta gälla svenskans vanligare aspekter som skulle avspeglas i vanligare aspekter av folksprak. I stället visar analysen på vissa samband mellan vanliga aspekter av folksprak och ovanliga aspekter av svenska. Till exempel har några av de primära substantivböjningssuffixen i folkspraks dialekter (en-kategorin) likheter med svenskans suffix som gäller i 4 % av de svenska substantiven (femte deklinationen). Samma mönster upprepas för både substantiv- och adjektivböjningen vad gäller de flesta aspekter av alla folkspraksdialekter som analyserats i denna avhandling.

Det finns även aspekter av folkspraks substantiv- och adjektivböjning som inte har något samband alls med svenskan. Detta illustreras speciellt av substantivens e-kategori vars primära pluralsuffix inte har en motsvarande form i svenska. Det finns också centrala aspekter av svenskans substantiv- och adjektivböjning som inte alls återspeglas i folksprak. Kongruens saknas och bestämdhetsböjning, som är stora delar av både substantiv- och adjektivböjningen i svenska.

Slutsatsen av denna studie är därmed att svenskan inte har inverkat på substantiv- och adjektivböjningen i folksprak på ett systematiskt sätt. Det finns i alla fall några dialekter som visar mer eventuell inverkan från svenska än andra dialekter. På Parkes *folkspråk* och *frenkisch* samt på Roerdinkholders *middelsprake* påverkar ordets slut på ett liknande sätt som i svenska vilket suffix ordet tar eller hur det böjs. Schneiders *sprak*, Skovs *folkspraak* och Morris *intergermania* har några böjningsformer som är väldigt liknande med några av svenskans böjningsformer. De här starkare sambanden med svenskan är i alla fall enstaka och återfinns i olika delar av dialekternas substantiv- och adjektivböjning. Det är därför svårt att säga om detta innebär en direkt påverkan av svenska eller om likheterna är slumpmässiga.

Det finns dock ett systematiskt undantag. Den enda aspekt av svenskans substantivböjning som kan ha haft en systematisk inverkan på folksprak är genitivsuffixet. Det finns olikheter mellan ortografin i svenska och några av folkspraks dialekter men ljudmässigt kvarstår likheterna, och likheterna vad gäller genitivsuffix är också mycket starkare än de andra

likheterna. Genitiv används och anges på mycket liknande sätt på alla de tio dialekterna av folksprak och på svenska. Några av folkspraks dialekter undviker även i likhet med svenskan sibilanta konsonantkluster och assimilation av genitivsuffixet -s. Om svenskan alls har inverkat på folkspraks substantivböjning gäller inverkan enligt denna avhandling därmed genitiven.

Även om det utifrån denna avhandling kan förefalla som att svenskan inte har inverkat på folksprak är det inte möjligt att utesluta detta utifrån denna avhandling. I avhandlingen har jag fokuserat på sambandet mellan svenska och folksprak vad gäller substantiv- och adjektivböjning men det är möjligt att svenskan har inverkat mer på andra aspekter av folksprak. Vidare undersökningar om svenskans inverkan på andra egenskaper av folksprakets grammatik och särskilt ordförråd krävs därmed.

Därtill skulle mer entydiga slutsatser förutsätta undersökningar som även inkluderar andra germanska språks eventuella inverkan på folksprak. Utifrån endast denna avhandling och dess fokus på svenska är det inte möjligt att avgöra om svenskan har inverkat på folksprak eller om inverkan har kommit från ett annat germanskt språk. Det är möjligt att inspirationen bakom folkspraks genitivböjning har varit svenska men det är också möjligt att andra germanska språk har inverkat eller att de varit den största inspirationen. Det är också möjligt att sådana svenska aspekter som förefaller att ha en mycket svag inverkan på folksprak trots allt härrör sig från svenskan om likadana samband inte kan hittas för andra germanska språk. Utan fortsatta undersökningar i ämnet kan definitiva slutsatser inte dras om detta.

Många av folkspraks egenskaper kan förklaras med dess mål att vara ett regionalt hjälpspråk. Regionala hjälpspråk strävar efter att vara lätta att använda för talare av många olika språk och därför förenklar deras skapare många av ursprungsspråkens aspekter (Peterson 2015: 8). Konstgjorda språk brukar över lag vara enklare än naturliga språk (Gobbo 2017) och därför försvinner de naturliga språkens mångfald när de används för att skapa ett konstgjort språk. De här tendenserna kan förklara varför folkspraks dialekter saknar deklinationer och bestämdhet i böjningssystemen. Avsaknaden av grammatiska egenskaper säger därför nödvändigtvis inte något om huruvida ett naturligt språk har påverkat ett konstgjort språk.

Jämförelsemetoden som använts i denna studie kräver också vidare utveckling. Den har använts i motsvarande upplägg i två avhandlingar (Quiroz 2020 och denna avhandling) och i detta arbete har några styrkor och svagheter med metoden identifierats. Metoden fungerar bra för att jämföra olika böjningsformer och -suffix men det har visat sig att metoden inte fungerar så bra för att granska användningen av formerna. Vidare utveckling av metoden behövs därmed inför fortsatta undersökningar i ämnet.

Litteratur

Arzamazov, Aleksej 2013. Heur et malheur des langues finno-ougriennes de Russie. *Études finno-ougriennes* 45. Tillgänglig på <https://journals.openedition.org/efo/1624> (hämtat 26.11.2021).

Bemann, Travis 2005. *De tviskengermaanske spraak*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/intergermania.pdf> (hämtat 23.12.2021).

Blanke, Detlev 1989. Planned languages – a survey of some of the main problems I: Klaus Schubert & Dan Maxwell (red.), *Interlinguistics: Aspects of the science of planned languages*. Berlin & New York: de Gruyter, 63–87.

Blanke, Detlev 2015. How not to reinvent the wheel... the essential scholarly literature in interlinguistics and esperantology. I: *Interdisciplinary description of complex systems*, 13:2. Tillgänglig på <http://indecs.eu/2015/indecs2015-pp200-215.pdf> (hämtat 29.11.2021).

Bodmer, Frederick & Hogben, Lancelot 1944. *The loom of language: a guide to foreign languages for the home student*. London: George Allen & Unwin.

Crystal, David 2008 [1980]. *A dictionary of linguistics and phonetics*, 6:e uppl. Malden, Oxford & Carlton: Blackwell.

Dahl, Östen 2007 [2000]. *Språkets enhet och mångfald*, 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur.

Folksprak.org (u.å.) *Folksprak-wiki*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/> (hämtat 6.3.2022).

Gobbo, Federico 2017. Are planned languages less complex than natural languages. *Language sciences*, vol.60. Amsterdam: Elsevier, 36–52.

Goedkoop, Dan 2009. *En grammatik for folkspraak*. Tillgänglig på https://folksprak.org/common/material/pdf/folkspraak_151109.pdf (hämtat 4.1.2022).

Hultman, Tor 2003. *Svenska Akademiens språklära*. Stockholm: Svenska Akademien.

Libert, Alan Reed 2012. The representation of Korean and other Altaic languages in artificial international auxiliary languages. *Journal of universal language*, 13:1. Tillgänglig på https://www.sejongjul.org/archive/view_article?pid=jul-13-1-125 (hämtat 1.12.2021).

Libert, Alan Reed 2013. The representation of Uralic languages in artificial international auxiliary languages. I: *Journal of universal language*, 14:1. Tillgänglig på https://www.sejongjul.org/archive/view_article?pid=jul-14-1-117 (hämtat 1.12.2021).

Lindstedt, Jouko 2009. Esperanto – an east european contact language? I: Christian Voß & Alicja Nagórko (red.), *Die Europäizität der Slawia oder dies Slawizität Europas. Ein Beitrag der kultur- und sprachrelativischen Linguistik*. München & Berlin: Otto Sagner.

Merunka, Vojtěch 2018. *Interslavic – zonal constructed language: an introduction for english-speakers*. Prag: Lukáš Lhoťan.

Meyer, Anna-Maria 2014. *Wiederbelebung einer Utopie: Probleme und Perspektiven slavischer Plansprachen im Zeitalter des Internets*. Bamberg: University of Bamberg Press.

Morris, Bobby 2020. *Folkspraak 2020 (WIP)*. Tillgänglig på <https://folkspraak.org/common/material/pdf/Folkspraak2020.pdf> (hämtat 4.1.2022).

Ojutkangas, Krista, Larjavaara, Meri, Miestamo, Matti, Ylikoski, Jussi 2015. *Johdatus kielitieteeseen*. Helsingfors: Sanoma Pro.

Okrent, Akira 2009. *In the land of invented languages: Esperanto rock stars, klingon poets loglan lovers and the mad dreamers who tried to build a perfect language*. New York: Random House.

Omniglot (u.å.). *Folkspraak*. Tillgänglig på <https://www.omniglot.com/writing/folkspraak.htm> (hämtat 29.11.2021).

Parke, David 2006. *The Concise Folkspråk Grammar*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/Folkspraakgrammatik%20av%20David%20Parke.pdf> (hämtat 23.12.2021).

Parke, David 2011. *The Concise Frenkisch Grammar*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/De%20frenkichgrammatik%20fon%20David%20Parke%20v2.01.pdf> (hämtat 23.12.2021).

Peterson, David J. 2015. *The art of language invention: from horse-lords to dark elves to sand worms, the words behind world-building*. New York: Penguin Random House.

Quiroz, Matias 2020. *Svenskans inflytande på folkspraks verbböjning*. Kandidatavhandling. Helsingfors: Helsingfors universitet.

Rinaldi, Cláudio 2017. *Runisk. A Germanic interlingua by Cláudio Rinaldi*. Tillgänglig på <http://uglossia.blogspot.com/2017/01/runisk-agermanic-interlingua-by-claudio.html> (hämtat 4.1.2022).

Roerdinkholder, Ingmar 2004. *Concise outlines of middelsprake*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/Concise%20outlines%20of%20Middelsprake.pdf> (hämtat 5.12.2021).

Scheyer, Christine & Adger, David 2021. Comparing prehistoric constructed languages: world-building and its role in understanding prehistoric languages. I: Antonio Benítez-Burraco & Ljiljana Progovac (red.), *Philosophical transactions of the Royal Society B: Biological sciences*, 376:1824. London: The Royal Society Publishing.

Schneider, Stephan 2012. *Sprak*. Tillgänglig på https://folksprak.org/common/material/pdf/sprak_2012-0101.pdf (hämtat 4.1.2022).

Schubert, Klaus 1989. Interlinguistics – its aims, its achievements, and its place in language science. I: Klaus Schubert & Dan Maxwell (red.), *Interlinguistics: Aspects of the science of planned languages*. Berlin & New York: de Gruyter, 7–44.

Schubert, Klaus & Dan Maxwell (red.) 1989. *Interlinguistics: Aspects of the science of planned languages*. Berlin & New York: de Gruyter.

Skov, Christian H. 2003. *De New Grammatik Von Folkspraak v. 2*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/De%20new%20Grammatik%20von%20Folkspraak.pdf> (hämtat 5.12.2021).

Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik 1999. *Svenska Akademiens grammatik. Volym 2: Ord*. Stockholm: Svenska Akademien.

Wandel, Amri 2015. How many people speak esperanto? Esperanto on the web. I: Josip Stepanić, Josip Kasać & Mirjana Pejić (red.), *Interdisciplinary description of complex systems*, 13:2.

Wordwulf 2020. *Proposed Grammar of Folksprak*. Tillgänglig på <https://folksprak.org/common/material/pdf/Proposed%20Grammar%20of%20Folksprak.pdf> (hämtat 4.1.2022).